

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal
Bulv. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat)
Sürgőnycim: Közlöny. Arad
Telefonszám
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egyes évre ...	720 Lej
Fél évre ...	360 Lej
Negyed évre ...	180 Lej
Havonta ...	60 Lej

Árdrések díjazása szerint.
Majlénak naponta reggel.

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Buorestiben 50 banival
több

Erdély és Bánság katolikusai Aradon

Az országos katolikus kongresszus első napja. Ünnepi mise, diszgyűlés, a hitbuzgalmi és szociális szakosztályok ülése.

(Saját tudósítónktól.) Arad városa ma ünnepi színbe öltözött. Nem zászlódisztes házak és szőnyeges erkélyek tarka dekorációja mutatja az ünnepet, hanem az ünneplőbe öltözött emberek komolysága, az idezőzölő idegenek, a minduntalan feltűnő hosszú fekete papi reverendák és a rendi barát kámszák, meg egy-egy pirosszegélyes püspöki ruha. Az Erdélyi Katolikus Népszövetség naggya és hatalmasá tette az aradi katolikus hagygyűlést, a Katolikus tömeg megnyilvánulása impozáns és lélekemelő volt. Messze földről jöttek ide és csiki és háromszéki székekelyek érdekes népviselete élénk ellentétet képezett a korzó nyugati elegáns toalettjeivel és jólszabott ruháival. Furcsa fejkendős asszonyok, csizmás, fehér nadragos férfiak tarisznyával az oldalukon, aszkéta arcu viseltes reverendájú papok, meg fiatalosan elegáns, püspöki és kanonoki titkárok, jelvényes és érdemrendes zsakatos és ferencjózsefes urak, pittoreszk keverődése: a friss őszi nap jótékonyan aranyozta be sugaraival az embereket és Arad, a nagy marosmenti város felszívta magába az idegeneket, akiket a hit tömörített itt össze két napra. Valami jólesően megható és szép látvány volt, amikor felvonultak a templomba a hivek papjaik vezekése mellett és a minorita templom magasba szökölő korinthusi oszlopai alatt egymás mellett halgatták az imát a Regátból jöttek, a messzi Szatmár környékiek az aradiak kal, bánátiakkal és a székekelyekkel. Csenedesen megfértek egymással, a katolicizmus nagy hajójában: a templomban. A Népszövetség aradi nagygyűlésének első napja ragyogóan sikerült. A szervezetségben rejlt hatalmas erő nagyszerű demonstrációját láttuk ugy a templomban, mint a közgyűlésen és a szakosztályok ülésein. A háboru utáni Aradon ez volt az első igazi és komoly békelépés.

A katolikus nagygyűlés első napjáról, a szombati eseményekről eredeti és hű tudósításban számolunk be, amelyet itt adunk:

Mise a minorita templomban.

Reggel kilenc órakor kezdődött a Veni Sancte az aradi Minorita templomban és zsufolásig megtelt a hatalmas templom belseje. A templom legféltreesebb szegletében is áhitatos emberek szorongtak és ájtatos érklődés közepette mondták el a csendes misét. Pacha Ágoston csanádegyházmegye apostoli kormányzója. Az orgona bu-

gott és a templomi dalárda gyönyörű éneke betöltötte a hatalmas helyiséget. Az öreg templom is mintha megijodott volna: a rendház az ünnepélyes alkalomra díszesen dekorálta templomát, örökzöld girlandok futottak művészi szabályossággal egymásután és tígyesen elhelyezett villanykörék árasztottak bágyadt fényt. Tíz óráig tartott a mise, ami után a közönség hosszú kigyózó menetben a városon végig a Kulturpalota elé vonult, ahol kezdetét vette a Népszövetség közgyűlése.

Közgyűlés a Kulturpalotában.

Ritkán látott emyi embert együtt a Kulturpalota hatalmas film tónusu nagyterme. Az összes széksorokat elfoglalták az érdeklődők, az oldatülések közül sem maradt egy sem üresen és ha még annyi hely lett volna, akkor is lett volna közönség. Tíz óra után pár perccel érkeztek az egyházi és világi méltóságok, akiket hársány éljenzéssel fogadtak. Az ősz Majláth püspök báró Nopcsák fogatából szállt ki és amikor a palota széles lépcsőin felhaladt a sorfalat álló emberek levették kalapukat és úgy üdvözölték az erdélyi püspöki kar nesztorát. A nagy terem végében levő emelvényen foglaltak helyet a közgyűlés elskelő vendégei. Baloltalt a püspökök, gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök, mellette Pacha Ágoston Csanádegyházmegye adminisztrátora és Bjelik Imre püspök, a váradi egyház apostoli kormányzója, azonkívül Hámon Róbert kanonok, a szatmári egyházmegyéből, dr. Herring vikárus a bucaresti róm. kath. érsekség kiküldötte, dr. Gábor Antal pápai kamarás, a jassii püspökség delegáltja, Popa József aradi gör. kath. esperes, akit a lugosi gör. kath. püspök bizott meg a képviselével, azonkívül több magasrangú pap, kanonok és prelátus. Baloldalón a polgári és katonai méltóságok, közöttük dr. Robu János főnolármester, Filott Zamfir rendörprefektus, dr. Jonescu államtitkár, a kultuszminiszter kiküldötte, Badulescu ezredes adjutánsával a katonaság kiküldötte, Páinescu őrnagy teparancsnok, a közepén dr. Zombory László, a Népszövetség igazgatója, dr. Gyártás Elemér a Népszövetség alelnöke, P. Tréfán Leonárd a ferencrendiek volt provinciális, Szilágyi M. Dózsa, a váradi eorvázázmegye híres hitszónoka, Metzger Márton pápai kamarás, Inczedy-Jocksmann Ödön volt alispán, a Népszövetség egyik vezérférfia, a háttérben dr. Monay

A Sfatul Negustoresc.

Irta: Dr. Singer Lajos, a Sfatul Negustoresc ügyésze.

A kereskedők tanácsának aradi fiókja vasárnapi közgyűlésén számolt be évi működéséről és felvette tárgysorozatába mindazon aktuális, főleg a kereskedelmet érintő problémák megvitatását, melyeknek sürgős megoldását az agilis bucarestii központtal karöltve eddig is, de a jövőben még fokozottabb energiával kívánja szorgalmazni. Sokan vannak, — jól tudjuk — kik az ilyen egyesületi gyűléseket, előadóik felszólalását, a hozott határozati javaslatokat, gunyos mosollyal kísérik és nem látván kézzel fogható eredményeket, elcsüggednek. A kereskedő-társadalom nemtörődomsége már sokszor megbosszulta magát, a sok sérelem, mely érte, egységes, kitartó fellépésének hiányában keresendő és energiátlanágának tudható be. Az egyesülésben rejlik az erő és példakkal igazolható, ha az érdekközösségben élők egységesen és együttesen lépnek fel, az eredmény nem maradhat el.

A Sfatul Negustoresc ma már nagy tekintélyre emelkedett. A kereskedői osztály egyedüli érdekképviselője. Önmaga ellen vétkezik a kereskedő társadalom, ha kicsinyje-nagyja nem egyesül és nem tömörül érdekeiért küzdő emez egyesület körébe. A Sfatul állandóan felszinen tartja a legvitatásabb kérdéseket és ha azok megoldását az aradi fiók egymagában nem is éri el, bucarestii központjával karöltve, mely az aradi fiókon kívül még közel 150 vidéki körzet támogatásából meríti erejét és fellépésének biztonságát, már eddig is számottevő eredményeket tud felmutatni és most van azon a ponton, hogy a sérelmek nagy részét orvosolhassa és a kívánalmak legfontosabbjait megvalósíthassa.

A Sfatul helyi körzete fáradszattalan munkájának eredménye, hogy megtudtuk tartani a CFR. üzletvezetőségét, küldöttsége előtt legutóbb jelentette ki a miniszter, hogy a Sfatul érveit teljesen magáévá teszi és ígérte, hogy a minisztertanácsban is erélyes szószólója lesz ez ügynek. A táviró és különösen a telefon mizériáin minden lehető eszközzel javítani igyekszik a Sfatul és keresztül vitte legalább azt, hogy a helybeli postafőnökség a telefon személvzetet saját

Ferenc minorita rendfőnök és dr. Lakatos Ottó házfőnök és még sokan papok és világiak. Szinompás érdekes látványt mutatott az emelvény.

Megnyitó beszédek.

A román himnusz eléneklése.

hatáskörében szaporíthatja, ami eddig nem volt megengedve s ha szükséges 15—20 milliót nem is tudja sürgősen előteremteni, a mibe a legutóbb ittjárt bucarestii technikai aligazgató, — akit a Sfatul kérésére küldött ki a miniszter — becslése szerint egy új városi telefon lefektetése ma kerül, legalább a kisebb bajokon segít és nem szünik meg kunyorálni, kérni, követelni, míg egyszer csak sikerülni fog a takarékos pénzügyminiszter budgetjébe e csekély milliócskákat becsempészni egy új telefon céljaira. De ha senkt sem törődik a kérdésekkel, vagy ha egy erőtlén hangtalan csoport jai-veszékel csak, bizonytalanabb az eredmény és nehezebb a siker kivívása.

A specula törvény enyhébb kezelése — bár az ideális állapot, annak eltörlése még nem éretett el — a Sfatul műve. A forgalmi és luxus adók igazságtalan voltát a Sfatul érvelései alapján látta he maga a pénzügyminiszter is és ígérte, hogy mibelyt az ebből befolyó egy milliárd jövedelmet csak némileg pótolni tudja, kivégzi ezt a háborus kreaturát.

A Vadul comercialtől visszhangzik az egész ország. E problémát és ennek törvényhozási uton leendő sürgős megoldását a Sfatul vetette fel és igyekszik törvénybe iktatni. Milyen szükséges volna ezen eminenter kereskedői problémának erélyes parlamenti kereskedelmi képvisellete is. Mert nem elég, ha csak az ucca hangos, ha csak a clubbók és választmányok heves vitatkozása és a sajtó erélyes állásfoglalása rezegteti a levegőt, hanem a le nem becsülhető és le nem kicsinyelhető kereskedői osztály jogos kívánságaitól rezonálnia kellene a parlamentnek is. Ez azonban ugy érhető el, ha a kereskedő-társadalom körzetenként tömörül, szervezve védi magát, központját erősen támogatja és nemcsak társadalmi utakon, hanem jövőben politikai vezetői útján is erőt nem mindig csak a sérelmek orvoslására fecseireli, hanem azok megelőzéséért és a vonatkozó kormányvintézkedéseknek a kereskedők érdekében leendő meghozataláért veszi iel a küzdelmet.

vel kezdődött a közgyűlés, amit a közönség állva halgatott végig, majd felállott Pacha Ágoston és megnyitja a gyűlést, nívós és gondolatokban gazdag beszédet mondott, amelyben utalt a krisztusi hálességre és türelemre, majd miut

A legnagyobb romániai egyházmegye feje üdvözlö a vendégeket, a püspöki kurt, a közönséget. Beszéde: X. Pius pápa jelmondatával végezte: „Krisztus bekessége Krisztus országára.” Nagy éljenzéssel fogadták a püspök szép szavait, aki a kormány képviselője felé fordulva románul üdvözlöte őt. Dr. Jonescu a kultuszminiszter kiküldötte megköszöni az üdvözlést és huszpercig tartó magvas beszédben utalt arra, hogy a román nép mindig türelmes volt és szó szerint vette a krisztusi mondást: „Szerepd felebarátod, mint te magadat.” A románság a nyelv szabadságát elismeri és respektálja, mert maga is sokat harcolt nyelvének szabadságáért.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után az ősz Majláth püspök emelkedik szólásra, aki püspöktársai nevében megköszöni Pacha Agoston üdvözlését. Határon, finoman beszél az érdekes profilu agastyán és a terem néma csendben hallgatja a szép szavakat:

— Messze földről jöttünk ide — mondotta Majláth gróf — és a szeretetet mi is elhoztuk magunkkal. Arad város vendégszerető falai közé. Nemcsak a hitvallás miatt jöttünk ide, hanem idehozott az összetartozás szívesessége és hogy megvédjük Isten országát, hirdessük a keresztény szellemet és türelmet. Mi, a katolikusok, állami tartó és komoly munkát végzünk és hálások lehetünk az államnak, ha komoly munkánkat megérti. Köszöntöm Arad városát, az aradi katolikus hitközséget és Isten áldását kérem a közgyűlés munkájára.

Zugó taps honol a püspöki szavakat, ami után dr. Hering vikárius a bácsireti érsekség nevében üdvözlö, dr. Gábor Antal pápai kamarás a moldvai püspökség

nevében románul köszöntö meg az üdvözlést. Utánuk Popa aradi gör. kath. esperes, mint dr. Frentiu Valér lugosi püspök kiküldötte meleg és szeretetteljes román nyelvű beszédben válaszolt a püspöki üdvözlésre.

Cyáriás Elemér beszéde és Zombory László beszámolója.

Az üdvözlések után dr. Gyárfás Elemér a Népszövetség alelnöke emelkedett szólásra, aki általános figyelem közepette mondotta el elnöki megnyitóját. Hangsúlyozta, hogy az elnök dr. Betegh Miklós már régebben súlyos beteg és így ő rá hárul a feladat az elnökség betöltésében. — Súlyosnak, de megtisztelőnek tartja ezt a feladatot és érzi, hogy súlyos feladatról van szó, amelynek kellő ellátására még a legjobbak is alig alkalmasak.

— De hadd kérdehessem önöket — mondotta a szónok — hogy látnak lobogni a katolikus nép megszervezésének nagy gondolatát, akkor induljanak meg bátran ennek fénye után s ne törődjenek az azzal, hogy ez a szövetnek arany, bronz, vagy csak egyszerű fakanalaláberen nyugszik.

Ezután hosszasan beszélt arról, hogy az erdélyi Népszövetség nem tud magából kitermelni olyan nagy elméket mint Prohászka, Apponyi vagy Giessewein Sándor de hiszi, hogy az új nemzedék amely a mostanit felváltja, majd többször fog bizonyítani arra az emelvénvre, amelyen most állnak. Köszöni a hívóknak, hogy eljöttek a hívó szóra és köszöni, hogy meghallották a trombita gyönge és rekedt hangjából is az igaz, hívó szót. Nem, mi a vezetőség, vagyunk a katolikus nagygyűlés, hanem önök, a tömeg, a katolikus nagygyűlés. Ezután az

anyaszentegyház fejről beszélt, a kit ma üdvözölni nem pusztán üvassági aktus, hanem szent konfessziótétel. A háború után trónok omlottak össze, de a világi hatalmáról már ötven évvel ezelőtt megfosztott pápai trón még mindig áll. A katolikusok ragaszkodnak a Szentekhez és meghajlik a béke és szeretet apostolának lelki hatalma előtt. Indítványozza, hogy a közgyűlés küldjön üdvözlő táviratot Öszentségének XI. Pius pápának. A közgyűlés elfogadja az indítványt. Ezután Ferdinánd királyról, Románia katolikus uralkodójáról beszélt, aki katolikus meggyőződéséről már többször tanúbizonyságot tett és aki előtt csak rokonszenvesek lehetnek Erdély katolikus törekvései. Indítványozza, hogy küldjenek üdvözlő táviratot Ferdinánd királynak. Az indítványt a közgyűlés egyhangúlag és nagy lelkesedéssel elfogadja.

Általános figyelem és érdeklődés közepette emelkedik szólásra dr. Zombory László katolikus népszövetségi igazgató, aki közel egy órási beszédben számol be a Népszövetség múlt évi munkájáról. Felemlíti az egyes helyi szervezetek hatalmas működését és terjesztését és rámutat arra, hogy a két évvel ezelőtt még kicsiny szervezet ma hatalmas és számottevő katolikus szervezetré nővekedett. A Népszövetség most a csanádi egyházmegyében bontogatja szárnyait és hiszi, hogy a jövő évben már erről az egyházmegyéről is mint erősen megszervezett népszövetségi területről számolhat be. Következett a szavazás bizottság jelentése, amelyet hallgatóság tudomásul vettek, majd a választásokat ejtették meg, amelynek során a tavalyi vezetőséget választották meg újra. Az imézó bizotti-

ságba beválasztották Schill József nyugalmazott aradmegyei alispánt, az aradi katolikus hitközség elnökét. A közönség nagy tetszéssel és elismeréssel honorálta Zombory igazgató magasnívójú és tartalmas előadását.

P. Tréfán Leonárd volt ferencrendi provinciális ünnepi beszéde.

A közgyűlés egyik legkiemelkedőbb eseménye volt P. Tréfán Leonárd volt ferencrendi rendfőnöknek az országos hírű szónoknak lendületes ünnepi szentbeszéde.

— Nekem jutott a feladat, hogy a gyűlés végén ünnepi szentbeszédet mondjak — kezdte beszédét a szónok — és súlyos feladat előtt állok. Utalok két ur beszélgetésére, amelyet véletlenül hallottam ma az uccán. Az egyik ur ezt mondja a másiknak: Mennyi pap gyűlt össze. Vajon miért? A másik ur így felel: Valami Népszövetség tart ma ülést. Mi is az a Népszövetség? Múltkor elhívtam, ez nem rosszakarát, de az egyház és így a Népszövetség ellenségei már három év óta terjesztik azt a hírt, hogy a Népszövetség közgyűlései nem egyebek, mint bizalmosszállító összejövetelek a kormányoknak. Diszharmoniait igyekeznek ezáltal elintézni sorainkban és úgy akarnak bennünket feltüntetni, hogy gerinctelenek vagyunk, nincsen gondolatunk, kikapcsolódunk a katolikus áramlatból és egyéni akciót művelünk, amelybe a tömeg nem akar belekapcsolódni.

Izzó szenvedéllyel beszél a ferencrendi szerzetes, fanatikus messzehangzó szavai szinte megtöltik a hatalmas termet. Van benne valami a Savonarolák, Loyolák és Torquemadák hihetetlen fanatizmusából és meggyőző, a tömeget magával ragadó erejéből.

TARCA

Őszi pletykák Párisból.

Mi újság a divatban? — Pusztuló emlékek.

Páris, október 10. A Luxembourg kertjében, a Tuileriákban még kint vannak az ezerszínű, tarka virágok, de a Bois de Boulogne utjait már befödte a sárga-piros falevelék és Szent Mihály utján, keresztül a Szajna öreg hidjain, hideg szél támad a város felé. Ősz van Párisban is, napsugártalan nyár után fáradt, melancholikus napok, esik az eső, felfröccsen a sár a női selyemhártyákra és fölöttünk az ég sivár, szürke, igazán kétségbe keltené esni ezeken a napokon, vagy fájdalmas hangú szerelmes leveleket írni itt fent, a barátságtalan hotelszoba négy meztelen fala között, sóhajtozni, szomorkodni, nekibushni — ezt kellene, ha Páris nem volna Páris, ha az uccákon nem négyezer autó rohogna, nem millió és millió ember nyüzsgne, ha nem negyven színházban játszanának, száz kabarében dalolnának és ha a divattemplomokban nem száz és száz mannequin deilíroztatná a divatdiktátorok testetlőtlen őszi költeményeit.

A varrónők, a divatszalonok! — Ősszel, Párisban örvendenek

ezek olyan látogatottságnak, mint akármelyik színház, vagy hangversenyterem. Premierok és reprikák vannak itt is, szereplők és kritikusok és az igazgatóság dolgozik olyan apparátussal, hogy azt megirigyelné akármelyik operettszínház. Mint mondani szokás; semmi fáradságot és semmi költséget nem kímélve. A Champs Elysées-n egyik világírú cég a napokban tartotta meg a szokásos őszi divatrevüjét. Csak külön meghívottak vehettek részt ezen a szenzációs bemutatón s akik igényt tartottak a meghívóra, személyesen és igazolványokkal föl-szerelve kellett jelentkezniük a szalon igazgatóságánál. A napilapok közölték a jelentkezés idejét, ami három napra volt előirányozva, de már az első napon a párisi nők olyan tömege ostromolta meg az irodát, hogy a meghívók kiadását — a terem befogadó képességére való tekintettel — be kellett szüntetni. Akik azonban részesülhettek abban a szerencsében, hogy végignézhették háromszáz mannequin tündéri felvonulását, azok olyan kipirosodott arcú, lázasan, izgalomtól remegve jöttek ki a divatszalonból, mintha valamelyik Strindberg-drámát nétek volna végig. A toaletteknek, ruháknak, selymeknek, prémeknek olyan káprázatos felvonulása zajlott le szemük előtt és hozzá megfelelő fény- és zenehatással, hogy vele pompázott a szalon-

ban és értékben, talán csak a Polles Bergére szenzációs revüje versenyezhet.

Három divatujdonságot mindjárt föl is jegyzek.

Az egyik: az esernyő. A párisi nők az esernyőről azt mondják, hogy olyan a sorsa, mint a szerető. Amikor megkapjuk, örülünk neki, hencegünk vele, aztán lassan megunjuk és végül elhagyjuk. Valamelyik kávéházban. Az esernyőt is, meg a szeretőt is. A saison divatos esernyője az, amelyiknek a nyele végén egy jó nagy karika van. Olyan nagy, hogy az elegáns asszony kényelmesen beledughassa öklét ebbe a karikába. A karika mindig ugyanolyan anyagból van, mint az esernyő nyele. Elefántcsont, vagy fa. Hogy ez a divat ne csak praktikus legyen, hanem drága is, — a divatkirályok akként gondoskodnak arról, hogy az esernyő nyelét és a karikát is kirakják kővekkel. Drágakövekkel. Rubinnal, vagy ha úgy tesszük — briliánszal.

A másik divatujdonság: a gallért helyettesítő écharpe. Probálkoztak ugyan a gallérral is, de inpraktikusnak találták, mert a gallérhoz kivágtatlan blouz kell, már pedig dekolitázs nélkül divat — szerintük — ostobaság. A gallér helyett jött tehát az écharpe, — magyarul a sál. Lehetőleg selyemből, vagy ugyanolyan anyagból, amelyből a ruha van. Az

écharpe-ot körültekerik a nyakon, mintha gallér volna rajta, — a végét pedig a vállon keresztül előre dobják. Kislányos divat ez, de ma, amikor minden asszony tizenhatosztadosnak akar látszani, — érthető, hogy az écharpe-divat diadalmasn tör előre.

A harmadik divatujdonság, arról be kell számolni, — a szíjalkalmazása. Arról a keskeny szíjról van szó, amelyet valamikor csomóba kötve, rabszolgák fennitására használtak. A szíj tehát eléggé érdekes multtal rendelkezik ahhoz, hogy a modern hölgy divatkollekciójában helyet foglalhasson. Nemrég még a kalapokon használták. Virágokat formáltak belőle, vagy arabeszkeket s úgy kerítették a kalapokra, na meg a cipőkre is. A dámszarvas bőrből készült szíjakkal, piros vagy kék színben, ma ridikülök lesznek. Magyarul: zacsók. Párisban ma ez a divat. És divat marad továbbra is a — rövid haj azért, mert akik levágtatták, azoknak nem akar megnőni. Vagy legalább is nem olyan gyorsan, mint szeretnék. Hogy ebből a se nem hosszú, se nem rövid hajból divatot lehessen csinálni, egyszerűen kitalálták, hogy a jövőben nem szabad — helyesebben nem elegáns — a tarkónál kiborotválni, hanem a se nem hosszú, se nem rövid hajat a tarkó fölött visszakunkorítjuk. — Nem tudom, hogy csinálják, de a

— A háború előtt azt tanították nekünk, hogy a nagy és emberi műveltség nyugatról jön. A nyugati kultúrából táplálkoztunk és a nyugatról jövő művészetben, irodalomban és tudományban nem vettük észre, hogy az alapjában véve támadta meg az Isten és az egyházat. Az embert, az individuumot akarta a nyugati tan fölébe helyezni az önzetlenségnek. És most Keletről új áramlatok törnek elő, amelyek nemcsak az egyházat akarják megsemmisíteni, hanem a legszentebb emberi jogokat: a magántulajdont is. És a nyugati és keleti káros és vészcsatornákkal szemben ott áll érintetlenül az egyház, amelyet nem tudott megrendíteni egyik átkos eszmésem. Mit adhatunk nekünk a ledöntött egyház helyébe Nyugat és Kelet? Bábeli zűrzavart és ez az új Bábel, nem a nyelvet zavarja össze, hanem az értelmet, az eszt, kultúraanarkiát teremt, ami az egyéniség tultengésére vezet, mert az egyén maga akar isten lenni és mások felett is istenné akar lenni. Ez a forradalmak lelke. Az egyház is ismer forradalmat, a krisztusi forradalmat, a szeretet forradalmát. Ez a forradalom abban csúcsosodik ki, hogy ki tud többet dolgozni és áldozni.

— Mit akar a Népszövetség? A katolicizmusnak társadalmi keretet adni. Ha a kocsifényezőzők tömörülhetnek szervezetbe, miért ne tömörülhetnek a katolikus hívek is, amikor ezek a szervezetek az egyház védelmére állnak. A katolicizmus nemcsak a püspöki aulából, káptalanból, sekrestyéből, szerzetesi cellából áll, a katolicizmus ott van az egész világban és legnagyobb kincse kétezer éves dicső múltja. Katolikusok vagyunk és azok is akarunk maradni és ragaszkodunk iskoláinkhoz,

párisi nőknek még ez is — chic-kes.

Ennyit az asszonyoknak a párisi ösről! Ami ezután következik, az már mindenkinek szól. Asszonyoknak, férfiaknak, azoknak, akiket érdekel a múlt régi, nagy idők emlékei, amelyekből annyi, de annyi van Párisban.

A Place des Vosges-n jártam a napokban. Egy tér, amelynek minden háza egyforma és minden ház egy-egy darab történelem. Vörös téglás épületek, teleszórva hatalmas ablakkal. Boltíves, alacsony kapuk, az ajtókon vaspánt. Évszázadok viharzottak el ezek fölött a házak fölött. A 21-es számú házon egy cédula. Hogy kiadó. A ház Richelieu kardinális volt és nem kisebb emberek laktak benne, mint Chambly marsall, Estrée bíboros, az orléansi és a württembergi herceg.

Kíváncsiságból bemegyek.

Megdöbbenően szomorú látvány fogad. A ház most butoraktár. Ócska holmik, rozoga divánok, törött asztalok és szekrények, piszok, szenny, por és retentő bűz az egész épületben.

Szomorú látvány ez, majdnem olyan szomorú, mint Molière szobra, amely körül garadában áll a narancshéj, a rongy, az ucca szemete.

mert azok olyan szellemben nevelik az utánunk jövőket, hogy ki-zárt dolog az izgatás a hatalom ellen. Ez a szellem azt tanítja: „Adjátok meg Istennek, ami Istené és a királynak, ami a királyé.” A katolicizmus nem gyűlölséget jelent, hanem erőt, hatalmat, áldozatot, békét és szeretetet.

Óriási tapsvihar hangzott fel az izzó beszéd után, mi után Gyárfás elnök hálás köszönetét tolmácsolta a szónoknak és a hatóságok képviselőinek. A gyűlést a pápai himnusz elénekzése zárta be, amelynek akkordjai után Majláth püspök rövid imát mondott és megáldotta a gyűlést.

A szociális szakosztály ülése.

Délután három órakor megkezdődött a szociális szakosztály ülése a városháza nagytermében. Az ülés diszelnöke Bjelik Imre nagyvárad püspök, apostoli kormányzó volt, aki az elnöki megnyitót a betegség miatt távollevő Balázs Ferenc elnök helyett tartotta s néhány szóval üdvözölte a megjelenteket. Az ülés első szónoka dr. Lestyán József gyulafehérvári főgimnáziumi tanár volt, aki a mozifilm és vetítőgép szerepéről beszélt. Leszögezte, hogy ma a közönség figyelmének lekötésére nem elég a puszta szó, hanem képekben is be kell mutatni az elmondottakat. Ezért minden tagozatnak szüksége volna legalább egy vetítőgépre, de ehhez hiányoznak az anyagi eszközök. Javasolja, hogy a Katolikus Népszövetség egy rak-tárt létesítsen és ebből juttasson a tagozatoknak filmet és vetítőgépeket. Több hozzászólás után Bjelik püspök leszögezte, hogy a filmek a nevelésnél nagy szerepet játszanak, ellenben a filmipar purifikálásra szorul, mert sok olyan képet állítanak elő, amely minden erkölcsi alapot nélkülöz és inkább ront, mint javít. Ezután özevgy Személyi Kálmán, nagyvárad iurasszony szólalt fel és a cseléd-kérdést tárgyalta. Javasolta, hogy egy cselédtartó gazdákat, mint a cselédek bizonyos nevelésben kell részesíteni. A cselédekkel művelni kell, a gazdákat pedig szociális nevelésben kell részesíteni. Így a cseléd nem érzi annyira alárendeltségét és az összhang a két társadalmi osztály között létrejön. Egy résztvevő kijelentette, hogy a Népszövetségnek közbe kellene járni a hatóságoknál, hogy a cselédek orvosi vizsgáját szüntessék be. Erre dr. Zombory László a szövetség igazgatója utalt arra, hogy minden európai államban így van és elvileg nem lehet állást foglalni ellene, mert szükséges és szociális. A cseléd azonban kísérettel menjen a vizsgára, amely így elvesztí lealázó jellegét. Bíró Lajos udvarhelyi gimnáziumi tanár a falusi ifjúsági körök felállításának szükségességét fejtette ki. A falusi népet meg kell óvni a romlástól és ezt az ifjúságon kell kezdeni. Javasolja, hogy a Népszövetség állítson fel ifjúsági köröket és a vezetőket tartsanak önképzőkori estéket. A javaslatot elfogadták, azzal a bővítéssel, hogy a volt magyar állami elemi iskolák magyar könyvtárait olcsó áron, a kormány en-

Buvárokkal keresik a Duna halottait.

Megtalálták a gróf vadászhatizsákját. — Új megvilágításban a postmegyel keltős csolnaktragédia.

(Budapest, 1924. október 25.)

Megirtul, hogy gróf Mirbach Oszkár és Pollák Ernő főgimnáziumi tanárnak, a halálosvégű csolnakbaleset két áldozatának holttestét még nem találták meg. Ma reggel azután, mivel az eddigi kutatás eredménytelenségéről a családnak jelentést tettek, a gróf felesége, sógornőjével és Pollák tanár öccsével Gödre utazott. A családdal nagyszámú cserkészcsapat is utnak indult, hogy a csendőrséggel karöltve ismételt megpróbálják a holttesteket felkutatni. A késő esti órákban érkeztek vissza Mirbachék Budapestre, utjuk teljesen eredménytelenül végződött. Pusztán gróf Mirbachnak vadász-hatizsákját találták meg. A család most buvárokat fog küldeni, hogy azon a Dunaágon, ahol a baleset történt, kutatásokat végezzenek.

Gróf Mirbach dr., a szerencsétlenül járt gróf Mirbach Oszkár testvérbátyja, érdekes adatokat

gedélyével megveszik s azt szétosztják. Dr. Prohászka László aradi orvos a jövő generáció testi neveléséről beszélt és kifejtette, hogy a szellemi neveléssel párhuzamosan a testi egészségről is gondoskodni kell. Ezután dr. Gyárfás Elemér a Népszövetség alelnöke szólalt fel, aki határozatos beszédben mondotta el, hogy a mai időkben nap-nap után követnek el bűnöket a serdületlen gyermekekkel, akiket bántalmaznak. Ezen segíteni kell és a katolikusoknak sikra kell szállni a gyermekinkzások ellen. Ezért kéri a szövetséget, hogy hívja fel erre az állam figyelmét, a legszigorúbb büntetésekkel sújtsa a gyermekinkzásokat. Felhívja a sajtót, hogy ne két-három sorban intézze el az ilyen eseteket, hanem hangos szóval követelje a példás megbüntetést. A kormány pedig tiltsa el az olyan filmeket, amelyek gyermekgyilkosságokat, vagy gyermekinkzásokat tárgyalnak. A nagygyűlés pedig kérje a püspöki kart, hogy pástorleveleket bocsássonak ki a cél érdekében. Az ülést Bjelik püspök zárta be, aki néhány szóval megmagyarázta, hogy a szociális kérdések megoldásában a kereszténységnek kell a vezérszerepet játszani. Két tábor áll egymással szemben: a szociáldemokrácia és a kereszténység. A szociáldemokraták azonban csak az anyagi jólétet akarják elérni, pedig erkölcs nélkül a szociális kérdésekben nincsen megoldás. Az erkölcsnemesítő feladatot pedig csak az egyház tudja elvégezni. Végül megköszönte a szónokok és résztvevők fáradozását és bezárta az ülést.

A hitbuzgalmi szakosztály ünnepélyes ülése.

Az aradi vármegyei háza nagy dísztermébe és a karzatokat már délután három órakor megtöltötték a hitbuzgalmi osztály vezetői és tagjai. Az elnöki emelvényen megjelentek az egyesület kiváló szónokai. Az elnöki székből gróf

mondott el a katasztrófával kapcsolatban. Kiderült, hogy a balesetet nem közvetlenül Pollák kutyája okozta, mert a parttól való elköltésnél már látták a bennülőket, hogy a csolnak teljesen rozoga, pallója több helyen töredezett, lyukas. Kömvelemiség volt a csolnakot használni, mert alighogy beveztek, víz folyt a csolnakba, amely himbálózni kezdett, úgy, hogy a társaság tagjai kénytelenek voltak kiugrani belőle. Gróf Mirbach, aki nagyszerű uszós, jó harminc méternyire jutott a csolnaktól már, amikor egy örvénybe került, ahol — mint utólag teljes határozottsággal megállapítható volt — lábait indák, vizinövények fonták körül, úgy hogy, nem bírt tovább tempózni.

A halálosvégű csolnakkirándulásból megmenekült dr. Pless György vizsgálóbírónak idegeit annyira megviselte a katasztrófa, hogy azóta is betegen fekszik budapesti lakásán.

Majláth Gusztáv gyulafehérvári megyéspüspök, mint diszelnök foglalt helyet, mellette ültek Péter Trefan Leonard a hitbuzgalmi osztály elnöke, Oláh Dániel kézdiszentléleki főesperes, dr. Lestyán Endre nagyvárad prépost, gimnáziumi tanár, Péter Olasz Péter, dr. Lakatos Ottó aradi exprovinciálisplébános, dr. Jakubek István gyulafehérvári teológiai tanár, dr. Inczedy-Joksmann Ödön nyugalmazott alispán, az országos dalosszövetség elnöke Nagyeniedről.

Gróf Majláth Gusztáv püspök rövid beszédében nyitotta meg a hitbuzgalmi szakosztály ülést. A megjelent tagok szívélyes üdvözlése után átadta a szót Péter Trefan Leonard elnöknek, aki hosszabb beszédben vázolta a hitbuzgalmi szakosztály nagy feladatát, a hitélet fellendítéséért. Gyönyörű példázatokkal igyekezett vallásosságra buzdítani a hallgatóságot és kemény szavakban ostromozta azokat a katolikus hívőket, akik mind jobban elterelődnek a vallásos élet től és nem lelkesednek eléggé a keresztény eszmékért.

A nagy tapsal fogadott megnyitó beszédek után „Máriakongregációk jelentősége az egyesület életben” címen Olasz Péter szatmári szerzetes mondott beszédet, amelyben rámutatott arra, hogy a Mariakongregációk milyen nagy munkát végeztek a katolikus élethez a vallásos életre térítésével. A katolikus asszonyok ma sokszorot-talban vallásosabbak a férfiaknál. Az elért eredmény csak buzdításul szolgálhat és a Mariakongregációkat fejleszteni kell. Oláh Dániel főesperes a népmisziók és a bucsujárások fellendítésére irányuló határozati javaslatot terjesztett elő. „A sajtó hatása a hitéletre” címen dr. Lestyán Endre nagyvárad prépost, főgimnáziumi tanár mondott beszédet. Mértéktelenül erős szavakban ostromozta a sajtót, amely szerinte a hitbuzgóságra ok-

Igmándi kúrák otthon.

4000 EV

előtti korszakba vezethető vissza az Igmándi keserűvíz képsődésének és hatékony alkatrészeinek összeállási folyamata a föld gyomrában, (elfedezte Schmidthauer A. 1863. évben) s mint ilyen a gyomor-, bél- és egyéb belső betegségeknek páratlan természetes gyógyszere. Kapható minden gyógyszerárban és jobb háztartásban. Rendelése azaz reggelizés előtt fél pohárral.

Az „Igmándi” nem tévesztendő össze másfajta keserűvizekkel. 4354-1

kató papok munkáját lehetetlennek teszi. Szomorúan jelentette ki, hogy mindez csak azért történhetett, mert az egész világsajtó nem-keresztény kezekben van. Így Erdélyben egyetlen egy napilap sincsen, — mondotta — amelynek tőkéje keresztény kezekben volna. Az aradi katolikusság feladata tehát, hogy mielőbb egy katolikus, keresztény szellemben író napilapot létesítsen. Mert ez többet ér, új híreket készítésénél, és avval, hogy Isten dicsőítésére újabb templomokat építsenek, mert minnek a templom és hársóna, ha nincsenek hívők, akiknek harangozzanak. Katolikus újságíróakadémiát kell létesíteni és a jövő kongresszusig meg kell indítani egy keresztény napilapot és hetilapot. A pásztoráció modern útjairól dr. Jakubek István gyulafehérvári teológiai tanár beszélt, majd dr. Inczedy-Joksmann Ödön a népének jelentőségét méltatta a hitéletben. Határozati indítványban kérte, hogy a templomi énekek betanítására bizottságokat delegáljanak, mert a népnek fokozza a hitbuzgalmat. Magyar Pál dr. temesvári kanonok a jövő évi szentévre hívta fel az egybegyűlteket figyelmét és lelkes buzdító beszédet tartott, hogy mindenki, akinek csak módjában áll, igyekezzék a minden században csak négyszer tartandó szentévből az ősi városba Romába zarándokolni. Végül gróf Majláth Gusztáv püspök megköszönte az előadók mély tartalmú beszédét, a hallgatóság türelmét és este hat órakor a hitbuzgalmi szakosztály ülését berekesztette.

Hangverseny a Kulturpalotában.

Este fél hét órára zsúfolásig megtelt a Kulturpalota nagyterme ugyanarra, hogy a közönség egy része az előcsarnokba szorult és onnan hallgatta végig a magas művészi nivón álló hangversenyt. Az első szám a temesvári magyar dalárda volt, amely Gokler Antal kar nagy vezetésével Pósa-Lányi „Petőfi” című dalát adta elő hatalmas sikerrel. M. Lévy Ilonka, a cluji (kolozsvári) Magyar Színház operaénekesnője több dalt, azután a Troubadour nagy áriáját és a „Denevér” magyar áriáját énekelte igaz művészettel. Gyönyörű és nagyszerűen képzett hangja pompásan tolmácsolta az előadott dalokat és áriákat. Tomboló ünnepelés volt a jutalma. Kouba Paula hegedűművész, Lalo spanyol szimfóniáját mutatta be kivételes virtuozitással és elmélyedéssel. Az operaénekesnőt és a hegedűművésznőt Rohonczy Mária művészielen kísérte zongorán. A hangversenyt a temesvári Magyar Dalárda énekszáma zárta be.

A hangverseny után a népszövetési tagozatok kiküldöttei társasvacsorára gyűltek össze.

Újabb fordulat a Goldmann-féle csempészekben

A pénzügyminiszterium döntése. Ügyészégi eljárás Goldmann Simon ellen

(Saját tudósítónktól.) Óriási felzúdulást keltett néhány hónappal ezelőtt egy temesvári járásbírósi tárgyalás, melynek vádlottjaként Siebold Fülöp, az ismert butorgyáros szerepelt. A tekintélyes és köztisztelőben álló butorgyáros ellen Goldmann Simon ékszerész lépett fel vádlóként s rágalmozásért kérte Siebold megbüntetését. Siebold ugyanis tanuk előtt kijelentette, hogy Goldmann csempész, aki törvénytelen úton szerezte vagyonát.

Siebold a tárgyalás folyamán tanúkkal igazolta állításának valódiságát, Gutu Áltanáz detektívönök is a védelem tanújaként szerepelt s azután a védelem a főszéki bíróság ítéletét is felmutatta, mely szerint Goldmann platina, ezüst és briliáns csempészsért súlyos szabadságvesztésre és pénzbírágra ítélték, dr. Fiala járásbíró Siebold butorgyárost 10 ezer lei pénzbírással sújtotta, mert nem fogadta el a külföldi bíróság ítéletét bizonyítéknak. Sie-

bald természetesen felebezzett, a felsőbb bíróság még nem foglalkozott ezzel a rendkívül érdekes ügyvel.

A pénzügyminiszterium azonban más álláspontot foglalt el, mint a járásbíró. A pénzügyminiszterium miután tudomást szerzett a németországi ítéletről, csempészsért Goldmann Simonra ennek alapján 355.000 lei pénzbírást szabott ki és egyidejűleg felhívta a temesvári vámhivatalt, tegyen azonnal előterjesztést az ügyésznek, hogy ez Goldmann Simont büntvádi úton is vonja felelősségre, hogy a bíróság a törvény értelmében szabadságvesztést alkalmazzon, mert visszaesésről van szó.

A Goldmann-Siebold affaire ezen újabb fordulatát nagy érdeklődéssel fogadja a közönség s jogászai körökben most már élénk figyelemmel várják a járásbírósi ítélet felsőbbfokú elbírálását különösen a pénzügyminiszteriumnak fent jelzett állásfoglalása után.

STINHAZI MŰVÉSZET

Elssler Fanny.

Operabemutató az aradi színházban.

Újat, kedveset, hangulatosot és szépet adnak a szerzők abban az operettben, amelyet szép előadásban mutatott be szombat este az aradi színház. A történet régi, de beállításai új. A librettista eltér a szablonról, a mese feltárlása érdekes és újszerű. A darab csupa romantika. Álmójáték. Elssler Fanny, az öregedő nagynevű táncosnő álmodik. A mulat álmódja visza Napoleon fiával, Reichstadt herceggel és a Ferenc császár korabeli hercegi udvar levegőjének hangulatossága tölti meg a színpadot. Az öregedő Elssler Fanny zongorája mellett elalszik és álmodik. Azt a kedves és mély vonalmat álmódja át, amely a törékeny és rajongó reichstadti hercehez fűzte. Az álom két felvonáson keresztül tart és a harmadik felvonásban ébred Elssler Fanny a szomorú és megváltoztatlan valóságra. Csupa poézis a darab szövege, akárcsak a muzsikája. Régi, csipkefinom keringők, pattogó táncmuzsika és egy groteszk shimmy. Virtuóz hangszereles jellemzi a minden számában behízelgően szép muzsikát. Faragó Jenő szövege és Nádor Mihály muzsikája méltóan egészítik ki egymást. A szép előadás közép pontjában Elssler Fanny szerepében Lengyel Irén állott. Értékes színjátékos képességekről tett tanúságot a drámai szempontból is nehézszerében. Nagyon szépen énekel, finom, kedves és elegáns volt. Szűcs László passzív szerepében az énekszámokat igyekezett kiaknázni. Számaikat sok taps honcolta. Zilahy Irénke követlen kedvességgel rajzolta meg szerepét és partnerével, Rudas Bandival kitűnően táncolt. A humort melléltük még Szabadkay és B. Szabó szolgálták nagyszerűen. Dakó Eszti, a színház tehetséges, fiatal művésznője ismét feltűnt nagyszerű táncművészetével és táncának csiszolt finomságával. Első felvonásbeli balliettje szép volt. Kassay Károly mint Schwarzen-

berg herceg, Mészáros Béla mint Metternich, valamint Balogh Böcske, Sör János, Bereng Béla, Lisztayné és Szabó Pál kisebb szerepekben járultak az előadás sikeréhez. Gellért Pál lendületesen vezényelte a zenekart, amely szépen dolgozott. Fekete Mihály rendezése kiváló. A darab aradi bemutatóján határozott sikert aratott. (b. i.)

A kanadai csoda-hegedűművész.

Kathleen Parlow kanadai hegedűművész 28-án tartja hangversenyét az aradi Kulturpalotában. Egyáltalán nem az átlag művészek közül való, hanem egészen kivételes tehetség. Már feltűnésekor Newyorkban rivalis nélkül tartották a hegedűművészek között. Hozzáuk most jön először és ezért nem ismert a nagyközönség szélesebb rétegei előtt. Eddig főleg Amerikában és a nyugateurópai metropolisokban turnézott, itt viszont minden nagyobb zenei eseménynek, „Festspielnek” egyik főrésztvevője. Kanadában született, első tanulmányait Kaliforniában San Franciscóban végezte, hol már 6 éves korában nyilvánosan fellépett. Majd Newyorkba került, ahol mint a hegedű új géniuszát üdvözölték. Azóta a két kontinensen fellépései zenei eseményszámba mennek. Tizennégy éves korában Szentpétervárra került, ahol a híres orosz komponista, Glazounow figyelme felé irányulván, őt választotta, hogy kompozíciót az ostendei nemzetközi zenei ünnepélyen bemutassa. Innen nyugateurópai turnéra indult, ahol mindenütt (Berlin, London, Kristiania, stb.) óriási lelkesedéssel ünnepelték. Norvégiában egy 10.000 dolláros Guarnerius hegedűt kapott ajándékba.

Sikereinek titka nem boszorkányos technikájában keresendő, hanem abban, hogy egynike azon kevés női hegedűsöknek, aki nem ösztönösen játszik, hanem tudatosan, mintegy átélve a kompozíciót, érteti meg annak szépségeit a hallgatóval.

(Dr. Sz. K.)

Az aradi színház heti műsora. Vasárnap d. u. fél 3-kor: Árvácska, operette; fél 6-kor: Elefánt, bohózat; fél 9-kor: Elssler Fanny, operette. Hétfőn: Pillangó kisasszony, opera. Kétfőn: Elssler Fanny, operette.

Szerdán: Vörös malom, színjáték. Csütörtökön: Traviata, opera. Pénteken: Gyöngypalota, operette-bemutató. Szombaton: Gyöngypalota, operette.

Parlow Kathleen, a világ legnagyobb hegedűművésznője október 28-án, kedden tartja egyetlen hangversenyét az aradi Kulturpalotában. Gazdag műsorán Vieuxtemps D-moll hangversenyén kívül Vitali, Rinsky-Korsakov, Tartini, Goldmark, Brahms, Chopin, Kreisler és Bazzini szerepelnek. Jegyek Sándor (volt Kélet) hírlapirodában már előjegyezhetők 30, 40, 50, 60, 80 és 100 lei árakban. A művésznő szerdán, október 29-én Timisoarán játszik.

Marcus Rita aradi hangversenye. Marcus Rita kivételes művészi képességeit már jól ismeri az aradi közönség. Több ízben élveztük már művészetét az aradi színház színpadán és ma este a hangversenypódiumon tett ismét bizonyosságot kiváló kvalitásáról. Csodálatosan szép hangnagya nagyszerű kulturáltsággal párosul. Nemesveteri művészetének tolmácsolásában egyképpen élveztük az operáriákat és a dalokat. Az estélyen közreműködött Marcus István színészeti felügyelő is, aki kitűnő tenorista. Hangja csupa fény és érc, nagyszerűen bánt vele és elsőrangú előadó. Freund Leó zongoraművész az énekszámok kíséretén kívül néhány önálló számmal is szerepelt, amelyek hatalmas sikert hoztak számára. Sajnos, a felejtethetetlenül szép és értékes hangversenyt csak kis számú közönség gyűlt össze a Kulturpalota nagytermében. (—gh.)

Bemutató-előadás a budapesti Nemzeti Színházban.

Budapestről táviratozzák: A Nemzeti Színház tegnap este mutatta be Csathó Kálmán „A házasságok az égben kötnek” című új vígjátékát. A sajtó-kritikusok kivétel nélkül a darab nagy sikerét állapítják meg. Egészséges és becsületes emberek mozognak a színpadon — írják — és végre tisztességes nők tisztességes érzelmei szönek honvodalmai korrekci uriembernek becsületes vonzálmával. A vígjáték a magyar vidéki uri életnek remekbe készült képe. A darab alapfogolata, hogy akit a nő férjének szemel ki, annak nincsen menekvése. A vígjáték főszereplői Vizvári Mariska, Somogyi Erzsébet, Kürthy, Mihályffy, Cs. Aczél Ilona — a szerző felesége — és Petheő Attila, valamennyien kitűnők voltak.

Az aradi színházról a hírel.

F. Sugár Teri közbejött betegsége miatt az igazgatóság kénytelen volt az elmúlt hét műsoráról Molnár Ferenc színjátékát, a vörös malmot levenni, amely a héten, szerdán kerül előadásra, a Minisztérium Fekete Mihály és Mimát F. Sugár Teri játsza. — Az aradi színház vasárnap három előadást tart. Délután fél 3 órai kezdettel a szezon legnagyobb slágere, az Árvácska kerül színre, Lengyel Irénnel a címszerepben. — Fél 6 órakor az Elefánt, Fekete Mihály színgazgató fellépésével. Ez az előadás csak felnőttek részére lesz megtartva. Mindkét délutáni előadás kedvezményes hellyel rendelkezik. Este fél 9 órakor Elssler Fanny, a szombaton este bemutatott nagyszerű Fara—Nádor operettnek a második előadása lesz, a címszerepben Lengyel Irénnel. — Hétfőn lesz az első operett az aradi színházban; Puccini Pillangó kisasszonya kerül színre. — Színház után legjobb ital a timisoara Record Speciala sör.

Életem legérdekesebb emléke.

A hetvenesztendős Tisch Mór dr., aki negyvenkét évig volt hatósági orvos. — Amikor a nagy Atzél Péter hónapos szobában nagy szégyenségben halt meg. — Egy furcsa ember, akinek a világon csak egy szenvedélye van: a munka.

Az 1880-ik boldog esztendőben a fekete fejű, kemény tartású tiszsonhat éves fiatal Tisch Mór dr. felment az aradi városházára mint hatósági tisztviselő orvos. — Az 1922-ik szomorúságos esztendőben a hatvannyolc éves fehérfejű, lassu járású Tisch Mór dr. lejött a városházáról mint hatósági orvos, illetve mint főorvos. Még egy szer visszanezett a magastornyú épületre, ahol negyvenkét esztendő óta morzsolt le, azután sietett, mert a betegek várták. Ami 1880. és 1922. közé esett, az összefoglalható rövid pár szóban: gyógyította az embereket, mert ez volt a kötelessége és hiába minden, még ebben a materialista világban is vannak olyan emberek, akik hisznek a kötelességteljesítés szépségében.

Ez a Tisch Mór dr., aki 1878-ban szerzett orvosi diplomát és negyvenhat éve praktizált, egyebet sem tett, csak viaskodott a halállal meg az élettel, letörölt egy-egy forró, sós könnyet, ahol lehetett, látott meghalni nagyokat és kicsinyeket, megmerevedett, viasz színű huffalék mellett a bonckéssel a kezében elmélkedhetett a lét és a nemlét nagy problémája felett, tehát ennek a Tisch Mór dr.-nak kellenek, hogy legyenek emlékei.

A nagy Atzél Péter szegényen, elhagyatottan halt meg.

Szemben ülnek egymással az interjuvoló és az interjuvolandó. Kezdődik a kedves szerénykedés: ugyan kérlek, hagyd el, nincsenek nekem emlékeim, dolgoztam, meg öregedtem és most itt vagyok, hetven éves vagyok, fehérfejű vagyok.

— De mégis, volt valami olyan esemény az életében, amire szomorúsággal, döbbenettel, vagy jól eső meleg érzéssel gondol vissza? Kell, hogy legyen.

Most jön a szokásos elgondolkodás, azután lassan, öregesen megindul a szó:

— Egy igen-igen tragikus eseményre emlékszem. Azt hiszem, a kilencvenes években történt. Egy bonus őszi reggelen kihívtak az Orczy-ucca egy földszintes házához, mert halottat találtak ott. Kimentem. Belépek egy szegényes hutorzatu szobába és ott fekszik egyszerű barna faágyon Atzél Péter. Már meg volt meredve, szívzselhűdés ölte meg. Kezében imakönyv és olvasó. Több óra lehetett már halott. Álltam és néztem. Atzél Péter. Aradváros és megye egykori főispánja, több cikluson át képviselő, miniszterek barátja, dús gazdag mánás. Ur, igazi magyar ur. Fogalom volt a környéken Atzél Péter neve. És ott feküdt előttem, szegényen, elhagyatottan, az inasa szobájában, senki sem fogta le a szemét. Fiam, orvos vagyok, hozzászoktam a halárhoz, a nyomorúsághoz, de ez az eset mégis megrendített. A nagy Atzél Péter, aki annyit tett városáért és megyé-

jéért, koldusként halt meg abban a városban, amelyet naggyá fejlesztett. Valahányszor erre gondolok, mindig olyan furcsa érzés fog el. Ugy szeretném hinni, hogy ez nem is volt talán igaz.

Ami egy embert igazán boldoggá tud tenni.

Pillanatra behunyom a szemem és milyen furcsa, úgy tűnik fel, mintha a szoba patinás, masz-sziv díőfabutorai, a műszerek, a falakon lógó festmények és metszetek meglevenednének és mos-solognának, majd hirtelen kőcsa-gos kalpagu, rámás csizmájú, disz magyaros, kemény tekintetű urat látok, aki odamegy nagy, méltósá-gos léptekkel Tisch Mór dr.-hoz és keresi a hatodik borda fölötti részt: a szívet. Ugy látom, mintha ez az alak, ez az Atzél Péter rá-mosolyogna erre a szívre... A vi-zió eltűnik, a szem ismét kinyílik és a szájából előtör a profán, kívánc-siskodó kérdés:

— Mondja meg, főorvos ur, mi volt életének legkedvesebb emléke?

A kérdésre nagyon iuresa vá-lasz jön. Ez:

— Én azt tartom a legszebb em-lékemnek, amikor 1888-ban az I. kerület megválasztott városatyá-nak. Nagy szó volt ez akkor és minden polgár kitüntetésnek vet-te. Ez volt a legnagyobb megtisz-teltetés, amivel a polgárság kitün-tethetett valakit. Engem, az ak-kor még fiatal hatósági orvost a legtöbb szavazattal megválasztot-tak városatyának. Csak az tudja megérteni ennek a nagy súlyát, a ki ismerte az akkori idöket. A pol-gárság nem nagyon volt adakozó a városatyákkal szemben és egy harmincnyéves embernek az első kerületben a legtöbb szavaza-tot elnyerni, bizony nagy dolog volt. Most, *deres fejjel, úgy ér-zem, hogy ez volt életem legszebb és legboldogabb emléke.* Azóta megszoktam nélkül tagja voltam a törvényhatósági bizottságnak, ad-dig, amíg ez a bizottság létezett, de eov választás sem esett olyan jól, mint az első, amikor még har-mincnyéves voltam. — Más kimagasló emlékem nincsen, amit tettem, azt kötelességem volt tenni.

Pár szerény megjegyzés.

A cikkíró nekibátorodik és pár megjegyzést illesztett cikke végére.

I. számú megjegyzés: Tisch Mór dr. szerzett Aradnak vegy-vizsgáló állomást, hallatlan ener-giával létrehozta a világvárosi ni-vóju fertőtlenítő intézetet, amely egész Romániában páriát ritkító ilyen intézmény. Azután az ő kezdeményezésére és fáradozásá-ra létesült az aradi 120 ágyas modern járványkórház, amelyet szintén megnéznék a Bucarestből Aradra érkező magasállású egész ségügyi funkcionáriusok. Ezenki-vül orvosa volt a városi árvaház-

nak, a polgári menháznak és a járványkórháznak, amiért tudva-lévőleg magas honorárium nem igen szokott járni. Főorvosa volt a Vörös Keresztnek és a háboru alatt nagyon sokszor bandukolt ki éjjel az állomáshoz, elintézni a se besült-vonatokat.

II. számú megjegyzés: Tisch Mór dr. ugyszólván csak szegé-nyeket kezel és amikor meleg le-vesre és tejjre volt szüksége a sze-gény pacienseknek, akkor sokszor belenyúlt a lajbija zsebébe és egy-egy ezüst forint mindig odakerült a szegény paciensek kezébe meleg levesre és tejjre, meg ingyen gyógyszerre. Valószínűleg ez aka-dályozta meg azt is, hogy millio-mos legyen. Dehát nem mindenki vágyódik a milliomos jelzőre. Régi vágásu, roggyant térdű idealisták meglegszenek az emberek becsür-lésével is. Ja, még valamit: Tisch Mór dr. a nagy Darányi János dr.-ral együtt dolgozott, a nagy tiusz- és kolerajárványok idején és hogy elmúlt a veszély, az neki is sokban köszönhető.

Távozás és búcsúzkodás köz-ben még megeresztiök egy kíván-csi kérdés:

— Főorvos ur, mondja meg őszintén, nem sajnálja, hogy ott-hagyta a várost?

— Nem, édes fiam. Csak azt sajnálom, hogy már nem tudok ingyen gyögyszert adni a bete-gimnek és nem tudok nekik le-vesre és tejjre való ezüstforinto-kat adni.

Ez a legfurcsább hetvenéves férfi, akivel valaha az életben ta-lálkoztam. Tisch Mór dr. szép fe-hér fejével dolgozik, kezeli a szen-vedő emberiséget. Akárcsak negy-ven évvel azelőtt. Ő az orvosi tu-dományt nem bussinesnek, ha-nem hivatásnak veszi.

(Károly Sándor.)

Grófi nevelőből Európa leghíresebb clownja. Betelen István udvarmesterének érdekes karrierje.

(Róma, október 24.) A Tribuna című lap párisi tudósítója jelenti: Bethlen grófnak, a jelenlegi ma-gyar miniszterelnöknek ifjkorá-ban egy fiatal francia udvarmes-tere volt, aki jelenleg Európa leg-jobb clownja. Grocknak hívják és komikus ötletei, humorisztikus ze-neprodukciói révén világ-hírnévre tett szert.

Grock már ifjkorában mint clown működött különböző varie-tékben. Később azonban, 17 éves korában a cirkuszi életet megelé-gelte és egy állasköztető iroda útján nézett új foglalkozás után. Egy francia hölgy azt a tanácsot adta neki, hogy a Bethlen grófi családnál vállalja el a megürese-dett francia nyelvtanítói állást. Grock Budapestre utazott, bemu-tatkozott Bethlen Grófnak, mire ez magával vitte őt maroskeszi kastélyába, ahol reá bízta fiatal fiainak, Kálmánnak és Sándornak oktatását.

Grockot családtagként kezelték és husz frank havi fizetést kapott. Miként a grófi fiai, úgy ő maga is sokat vivot, lovagolt és vadászott. A grófi kastélyban rendkívüli ügyességét igen csodálták. Senki

sem tudta ugyanis, hogy azelőtt bohóc volt. Idővel a fiatal francia ismét szabadabb foglalkozás után vágyott, elhagyta a grófi kastélyt és hugához költözött, aki akkor egy cirkuszban lépett fel. Ha Grockot figyelmeztetik Magyaror-szágon eltöltött idejére, így szo-kott morfondirozni:

— Ugy én, mint a magyar mi-niszterelnök igen sok izgalmas él-ményen mentünk márkerezstül az utolsó harminc esztendőben.

Alegolcsóbb és leg-jobb raglánok.
férfi- és fiu ruhák

Szántó és Komlós

cégnél. 5007

Spanyolország infánsa, mint nem kíváncsi idegen.

Kiutasították Párisból egy spanyol herceget.

(Páris, október 25.) Röviden meg emlékeztünk arról a furcsa esetről, amely a napokban játszódott le Párisban: Don Louis Ferdinándot, Spanyolország infánsát a francia hatóságok mint nemkíváncsi ide-gent kiutasították Párisból és Fran-ciaországból. Ez ugy hangzik, mint egy rossz áprilisi tréfa, azonban a francia lapok bőven foglalkoznak a spanyol királyfi Kényes Kaland-jával és mindeddig egyetlen cáfo-lat sem jelent meg. Don Louis Fer-dinánd most egy újságírónak is nyilatkozott a dologról, amely az infáns előadása szerint teljesen megszokott Párisban.

Az infáns barátjával, Antonia de Vasconcellos fiatal portugál fő-nemessel és egy igen híres párisi színésznővel este mulatni ment. Egy ugynevezett panoptikumba mentek, ahol meztelen nők táncol-nak. Az előadást két részeg meg-zavarta. Ugyanezek megtámadták az előkelő vendégeket is, akik nem hagyták magukat, mire verekezés-re került a sor, amelynek során a részeg fickók revolvért rántottak, úgy, hogy az infáns rendőrért kiál-tott.

Az infáns szerint mindössze eny nyi történt és meg kell állapítani, hogy máskor a rendőrség tovább nem is szokott ilyesmivel törődni annyira mindennapos ezek a vere-kedések. Eppen ezért rejtélyes, hogy a francia hatóságokat mi in-dította a kiutasításra? A spanyol követség általkeztést jelentett be, úgy, hogy az infáns reméli, hogy a kiutasítást vissza fogják vonni.

Palkovicsnál

Aradon állandóan kapható

frissen csapolt

temesvári

Record Speciala sör.

Az összes őszi és téli árak óriási választékban raktárra érkeztek!! — Feltűnő olcsó árak!!

Vándor divatáruház

Arad, Strada Metianu (Forray-ucca)
Kérem kirakatalm megtekintését!

Színházi érdekességek Bécsből.

Reinhardt és a Volksoper válságai.
— Strauss új operán dolgozik. —
Egy fiatal magyar karmester nagy sikere.

(Bécs, október 25.) A színházak válsága egyre nagyobb méreteket ölt. A Volksoper megmentésére alig van remény. Beavatottak szerint ideig-óráig el lehet húzni a végleges összeomlást, azonban általában biztosra veszik, hogy a Volksoper még az év vége előtt kénytelen lesz üzemét beszüntetni. Stiedry dr.-ról, a tavaly eltávozott Weingartner direktor utódjáról már olyan hírek hallatszanak, hogy visszagravitál Németországba, ahonnan a saison elején jött és erre vonatkozólag komoly tárgyalásokat folytat.

A többi színházak helyzete is igen labilis, így például a Carltheaternél még mindig nincsen tisztázva, hogy a sok bérlet és albérlet közzül, akiknek egyike sem teljesíti kötelességeit, tulajdonképpen ki is az igazgató és ez az oka annak, hogy a hónap közepén befejeződött színházi és zenei ünnepségeken a Carltheater nem vehetett részt és még mindig bizonytalan. Lehár Ferenc legújabb operettjének, a Paganinának bemutatója. Rossz hírek hallatszanak Beer Rudolf dr. hatalmas üzemeről, a Volkstheater, a Raimundtheater, valamint a brünni és pozsonyi német színházakat felölelő koncertről, a legsúlyosabb azonban a Theater in der Josefstadt helyzete. Reinhardt elvesztette nagy mecenását, Castiglioni és mostan senkit sem tud találni, aki magára vállalná a színház deficitjének fedezését. Reinhardt Castiglioni garanciájában és óriási vagyonában bízva óriási társulatot szervezett tavaly és példátlan gázsikkal hozott művészeket Németországból és hódította el a Burgtheater és a Volkstheater elégedetlen kiválóságait. A hozzáértők már akkor rámutattak, hogy a nagy luxussal berendezett, de kicsiny, alig 500 nézőt befogadni képes színház nem fedezheti ezeket az óriási gázsikkat. Művészi tekintetben sem váltotta be a Josefstadter Theater a hozzá fűzött reményeket. Reinhardt állandóan Salzburg, Berlin, sőt Amerika között pendlizett, a bécsi színházakat alvezéreire bízta, akik jól, de inkább rosszul elvezették a színházat. Reinhardt alvezérei még ahhoz sem értettek, hogy a nagyszámú művészeket kellőképpen foglalkoztassák. Schmöle Ottó, akit Reinhardt az elmúlt évad végén nagy gázsival elcsábított Burgtheatertől, máris otthagytta a Josefstadter Theatert és példáját valószínűleg követni fogják mások is. Reinhardt válságával kapcsolatban ismét felmerül az a régi terv, hogy a Burgtheater vegye át a Josefstadter Theatert harmadik kamaraszínházaként és Reinhardt szerződtesse le művészi igazgatónak. Az állami színházak helyzete sem olyan fényes azonban, hogy ez a terv megvalósítható legyen. Főként a Staatsopernél vannak súlyos bajok, mindinkább szaporodnak a hírek Strauss és Schalk igazgatók diffidenciáiról. A Staatsopernél tartva fel kell említeni, hogy Strauss Richard Intermezzójának első bemutatója november 4-én

lesz a drezdai operaházban. A Josephslegende és a Schlagobers című balettek hívós fogadtatása óta Strauss haragszik a bécsi sajtóra és elhatározta, hogy ezután Németországban rendeztet meg új műveinek első bemutatóit. — Strauss egyébként máris egy új munkán dolgozik. Hugó von Hoffmannsthal Az egyiptomi Heléna című librettóját zenésíti meg.

Németh Mária néhány nap múlva már elhagyhatja a szanatóriumot, november vége előtt azonban nem fog fellépni. Következő szerepe a Sába királynőének Szil-

lamithja lesz.

Nem lemm, teljes a rövid krónika, ha nem számolnánk be egy fiatal magyar karmesternek, Komor Vilmosnak, a budapesti kamarazenekar dirigensének bécsi sikeréről. Komor a bécsi szimfonikusok legutóbbi koncertjét vezényelte és úgy Mozart és Pierné könnyű muzsikájában, mint Beethoven zongorakoncertjében a zenekar szuverén urának mutatkozott. A publikum a fiatal karmestert viharosan ünnepelte és a saját is rendkívül melegen méltatta képességeit.

Szelek szárnyán Budapesttől Bécsig.

Aradi orvos érdekes utazása repülőgépen.

(Saját tudósítónktól.) A Zeppelin-diadal idején egy ismert aradi orvos légi-utat tett meg Budapesttől Bécsig. A repülőgép-utazásról, annak érdekességeiről az alábbi levél számol be a „Közlöny” olvasóinak.

Készülődés.

Reggel 6 óra 20 perc. Ragyogóan tiszta októberi reggel. A Newyork kávéház palotája előtt már várakozik a repülőgép utasaira a hatalmas „Gräf und Stift” automobil. Innen indultunk a mátyásföldi repülőtérre. Már két utas társam van: egy nürnbergi kémikus és egy müncheni fiatal orvos, akik idegesen ülnek az autóban és mérlegelik az esélyeket. — már mint a lefelé-esélyeket, arra az esetre ha már a levegőben leszünk. Fél hétkor elberreg az autók.

Az indulás.

Pontosan 7 órakor futott be az autó a repülőtérre. 7 óra 40 perc. a géphez kimegyünk. Podgyárszainkat behelyezik az alumíniumból készült bádognadár törzsébe. A pilóta elhelyezkedik egy csomó műszer: csapok, fogantyúk, barométer, sebességmérő és propellerfordulat-mérő között és beszállunk a gépbe, ahol öt kényelmes mokett-fotel vár bennünket a csukott fülkében és mindegyik fotelen ott lóg a szíjjazásra szükséges szíj. Pazar berendezés. 7 óra 6 perc. Minden rendben, a propeller fűlsikettő zajjal működik. Elindul a gép, a gyepen fut előre és egyszerre csak azt érezzük, hogy megyünk fölfelé. Az az érzés sem, hogy lift visz fölfele. Néhány pillanat múlva szélesen kitárol előttem a vidék. Magasság-mérő: 800 méter. Sebességmérő: 60 kilométer óránként.

Zuhanó érzés.

Gyenge. A pilóta kedvező levegőt keres. Egy-egy hirtelen emelkedés után a gép visszaesik néhány méterrel az általa megrikított levegőben, míg ismét megfelelő ellenállású levegőréteget talál. Míg meg nem szokom a furcsa mozgást, addig a székek támlájába kapaszkodom. Azt a zuhanó érzést érzem, amit az ember hullámvonaton szokott érezni. De ezt hamar elfelejt az ember, néhány perc múlva már zavartalanul élvezhetem Budapest csodás képét, 1000 méter magasságból. A körutakat és a nagyobb épületeket pontosan ki lehet venni. Az utakon lassan csuszó pontok és robogó villamosok. A Duna fölött vagyunk. A gép hatalmasat zuhan, eláll a lélegzetem. Óvatosan kioldom a szíjjakat, ha le-

esünk, szabadon legyen kezem lábam, hogy uszni tudjak. Mindjárt el is szögyeltem magam, hiszen nem is estünk, hanem 500 métert emelkedtünk hirtelen. A sebességmérő óránkénti 150 kilométert mutat.

Felhők szárnyán...

7 óra 15 perc. A várost messze magunk mögött hagyva teljesen tiszta égbolt alatt rohan a gépünk tökéletes szélcsendben. Alattunk bárányfelhők, mint lusta füstgomolyagok. A Duna gyönyörű ezüstös sárgája még mutatja a helyet, ahonnan elindultunk. Feketezöld erdőfoltok, világoszöld rétek, barna szántások és okkersárga tarlók geometriai alakjai közt az utak szürke fonalai rajzolódnak ki. Innen látszik csak, hogy a világ mennyire színes. — 7 óra 45 perc. Egy óriási felhőtömb fölé kerülünk, a felhők súrlása miatt a földből semmi sem látszik. Beláthatatlan nagy domboz, hőmezőnek tűnik fel az alattunk ellenkező irányban haladó felhőtömeg. Felettünk csodásan szép, napsütéses mennybolt. A müncheni kémikus figyelmeztetésére kihajolok a gépből és gyönyörködöm a csodás látványban. Az alattunk rohanó felhőkön a gép árnyéka mint egy aranynyíl rajzolódik ki. Majd amikor a hatalmas felhőtömeg szét nyílik, ismét elértük a már fél órája elhagyott Duna. Ezüstösen csillogó medre fölé vesszük utunkat, jól gondozott fákkal szegélyezett utak és falvak fölött haladunk. —

Viharban...

7 óra 55 p. A motor egyhangúan bug. Egy más szavát alig értjük. Gondolatainkat írásban közzöljük egymással. Abszolút nyugodt, biztos a gép járása. Irni kényelmes lehet. Mintha egyhelyben álló közlekedési eszköz lennénk. Csak a sebességmérő tüjének kilengése és az alattunk kaleidoszkopszerűen változó panorama mutatják sebes száguldásunkat. 8 óra. Messze jobb oldalt feltűnik Cseh-Szlovákia határa, kereszteljük a budapest-bécsi vasúti vonalat. Egy alattunk rohanó gyorsvonatot sportnyelvén szólva egyszerűen leléptünk most már 160 kilométeres sebességgel száguldó gépünkkel. — 8 óra 30 perc. Moson és Magyaróvár körvonalai bontakoznak ki előttünk. 8 óra 35 perc. Az idő ismét tiszta. Magasság: 250 méter. A templom előtt kendőlobogtatással üdvözlnek bennünket. A házak már nagyobbaknak tűnnek fel és füstölő csaplogépek. hatalmas és buja

osztogok fölött haladunk el. A Fertő-tó bontakozik ki hatalmas arányaival. Siklórepüléssel 150 méterre ereszkedünk a közelgő vihar miatt. Párázó ködrengetegből kastély parkja bontakozik ki. Elragadó látvány. 1000 méter magasan vagyunk csak és úgy érzem ismét mintha hullámvonaton mennénk, de csak néhány percig. 8 óra 45 perc. Közvetlen a Fertő-tó mellett vagyunk, a széláramlatból kifutottunk és ismét emelkedünk. 8 óra 50 perc. A minden jel nélküli határon áthaladtunk. Még álmolni sem mertem ilyen kellemes és kényelmes határátlépésről. 9 óra. Bruckot magunk mögött hagyva repülünk tovább a Duna fölött. Szembe velünk egy 2 kéményes személyszállító hajó uszik lassan a Dunán. A távolban sötét hegyek. Bécs feltűnik.

Megérkezés.

A propeller lármája megszűnik. A gép kényelmes, nagy ívben lendülve kanyarodik lefelé. Nem is érzem, amikor földet érünk. Montörök rohannak a gép felé. A megérkezésünk percében indult tovább a prágai gép. Számunkra utlevél és vámvizsgálat. Vár reánk a repülőtársaság nagyszerű Steyer-kocsija, amely bevisz bennünket Bécsbe, az asperni repülőtérre.

A Grand Hotel halljában bucsuztam el utitársaimtól, akik szintén annak a reményüknek adtak kifejezést, hogy ez volt bár a legelső légi útjuk, de nem az utolsó.

(Dr. E. S.)

Bankigazgató eltört halála.

Stiassny Gyula igazgató hirtelen halála Zágrábban, az Első Horvát Takarékpénztárnál való rovacsolás közben.

(Bécs, okt. 25.) Az Angol-osztrák bank két hét előtt Zágrába küldötte Stiassny Gyula igazgatót, az intézet könyvelési osztályának főnökét, hogy rovacsolást végezzen az Angolbank érdeklőrebe tartozó Első Horvát Takarékpénztárnál. Stiassny igazgatót tíz nap előtt munka közben szívizomhiány érte és csakhamar meghalt. Haláláról azonban a bank mindmáig semmiféle értesítést nem adott ki. Hasonlóképpen családja sem tett közbe gyászjelentést. A rejtélyt fokozza, hogy Stiassny igazgató az Angolbank egyik legkiválóbb és legrégebbi igazgatója volt. Halála után a könyvelési osztály élére egy Hooper nevű angol, a londoni Binder Hamlyn and Co. cég megbízottja került. Hooper hatáskörébe tartozik az Angol-bank budapesti és egyéb utódállambeli fiókjainak, a prágai Angol-banknak és az összes affiliált intézeteknek ellenőrzése. Az elhunyt Stiassny igazgató 54 esztendő volt. Rosenberg vezértanácsos, valamint Weinberg és Wiener igazgatók után immár Stiassny az Angolbank negyedik igazgatója, aki egy rövid év alatt hirtelen elhunyt.

JACKIE GOOGAN

A papa kedvence, vigjáték 5 felvonásban. — FÁTYU a Luna parkban, bohózat 2 felvonásban

ma, vasárnap d. e. 11 órakor

az aradi URANIA gyermekmatinéjén.

A megbukott Vadkan.

Móricz Zsigmond legújabb darabjának rövid ismertetése. — A dráma nem talált kedvező fogadtatásra budapesti bemutatóján.

(Budapest, október 25.) Távirati tudósítás nyomán beszámoltunk arról, hogy Móricz Zsigmondnak, a legkiválóbb magyar írók egyikének legfrissebb darabja, a Vadkan nem igen találkozott a kritika tetszésével. Mindenesetre érdekesnek tartjuk, hogy Móricznak a nagy érdeklődéssel várt darabját főbb vonásaiban az alábbiakban ismertetessük:

A darab történeti meséje visszanyúl 1665-ig. A felvidéken fellázad a falvak népe, az éhező jobbágyok, a hatnapi szolgarobotban görnyedő szegény nép lezönlök már a holicsi várig, a zsoldos katonák is zugolódnak, de odafönt a várban meg Révay Ferenc várur kegyetlen, kemény férfi-harcban áll büszke, fiatal feleségével, a megalázott, megvert, de a hódolással ellen fellázadt Forgách Zsuzsannával. A férfi fékezhetetlen indulatában, sürüvéri, zord szerelmében egész meg akarja törni, letiporni, a földig alázni az asszonyt, aki nem enged, büszke asszonyi göggel meggyötri, kiozsa, szerelmében sérti féktelen urát. Így indul a harc kívül és belül a váron, olyan elkeseredett dühvel, a szenvedélyek olyan felcsapkodó lángolóval, hogy fokozás itt már nem is lehetséges és mint a tűzvészbe röpülő, riadt éjjeli madarak, úgy hullanak erőtlenség a további viaskodó jelenetek. Révay féltékenységét, a vadkan vadságát még jobban szítja Bakits Péter jósa, ez a meleg emberi érzésű, régi titkolt szerelmében bánatos ur rokon, szegény magyar, hiába is békíti az egymást tépő házasságot. De felkorbácsolja a fiatal Mednyánszky báró is, Forgách Zsuzsanna volt kőröje, akit a lázongó jobbágyok már elkergetett kastélyából és bujdosásában most a holicsi várba menekül. A házastársak már másfél felvonáson át a legkegyetlenebbül marcangolják egymást, mikor a lázadók élén a parasztasszonyok betörnek a várba és a rongyos, éhes, megvadult asszonyi sereg jajgatva kéri számon a maga, férje és éhező gyermekei sorsát. A férfiak szétugranak, Forgách Zsuzsanna állítja meg a rombolást, a megalázott, szenvedő asszonyi lélek az éhező, letiport, felébredt asszonyi lelkeket. Leghatalmasabb drámai jelenete a darabnak. Zsuzsannából kútor a dac, az örök asszonyi keserűség, megalázottság, rabság a férfi ellen, az asszonyok most együtt sirnak és imádkoznak, Zsuzsanna már vezetné őket a felszabadulás elé, de a szegény asszonyok enni kérnek, rettenetes nyomorúságukban és szegénységükben magukhoz ölelik szenvedő férjeiket és gyermekeiket is, ők a közös nyomorúság ellen lázadnak és Forgách Zsuzsanna közük dobálja kincseit, ékszereit, selymét, vásznát. Az asszonyhad marakodó osztozkodással elvonul, Révay Ferenc és a vár felszabadul, de felszabadul Zsuzsanna lelke is, hogy egy végső összecsapás után most ott fogja hagyni urát és a szülei háza tér vissza. Harmadik felvonásra megérkeznek a császári seregek, hogy a lázadást leverjék és a várat elszekesztrálják, de a parasztság meghódol, Zsuzsanna kincseit visszahozzák, a vadkan megszelídül, összebujnak és az asszony új életre, új életakarással vele marad.

A dráma magja: az asszonyi sors lázadása a férfi vad, igazó ereje ellen. A mag kihajtása és magasba-

szökése, a lázadó parasztasszonyok hatalmasan felépített nagyjelenetében, az asszonyi sorok összebujlásába. Végül a megoldás: a meg-

adó szeretet megalázódása a férfi előtt. De ez a mag itt nagyon mélyen elrejtőzik Móricz Zsigmond darabjában.

Vaitoianu tábornok másodszor is öngyilkosságot követett el

Jelentéktelen sérülést szenvedett. Az ilfovi törvényszék jóváhagyta a letartóztatását.

(Bucuresti, október 25.) Az utlevélpánama ügyében letartóztatott Vaitoianu Sándor tábornok, aki már letartóztatásakor mellbelötte magát, most újabb öngyilkossági kísérletet követett el. Vaitoianu tábornok már a Coltea Kórházban kijelentette, hogy mihielyt módjában lesz, újra megkísérli az öngyilkosságot. A vacaresti fogházban külön szobában helyezték el a tábornokot, aki mellett állandóan egy orvosnövendék és több alkalmazott tartózkodott. A tábornokon egyre fokozódó idegesség mutatkozott. A hozzávitt ételekhez alig akart hozzányúlni és folytonosan azt liangoztatta, hogy őt szanatoriumba kell szállítani.

— A szerencsétlen körülmények áldozata vagyok, — mondotta a tábornok. Nem vagyok vétke. Ezért kell nekem feltétlenül meghalnom.

A tábornok újabb öngyilkosságra vonatkozó kijelentése miatt még fokozottabban vigyáztak rá. A medikus egy pillanatra sem

távozott mellőle. Vaitoianu tábornok ma, amikor az orvosnövendékek egy pillanatra egyedül maradt, orvosságot kért tőle. Amikor a medikus elfordult, hogy átadja az orvosságot, a tábornok felkapott egy hosszú hegyes szöveget, a melyet a szoba egyik sarkában talált és azt a mellébe dőlte. A szög a szív irányában hatolt a tábornok testébe. Az orvosnövendék észrevette az újabb öngyilkossági kísérletet és azonnal orvosi segítyt nyújtott neki. Bekötözte a tábornok sebeit, amely azonban szerencsére nem súlyos. Ezután a tábornokot kivánsága szerint átszállították az Elizabeta szanatoriumba. Az ilfovi törvényszék két órai tárgyalás után jóváhagyta a vizsgálóbíró letartóztatási végzését, miután Vaitoianu tábornok és Georgescu Haralamb bűnösségét az utlevélpánamában beigazolták. A letartóztatottakat fellebbezést jelentettek be a vádtanács-hoz, amely a jövő hét péntekén ül össze.

Szenzációs fordulatot várnak Schillerné bűnügyében

Feljelentők és a megvádolt asszony izgalmas szembesítése. — A rendőrség nagy erővel nyomoz a titokzatos ügyben.

Schiller Mátyásné ügyében tegnap éjszaka pontosan 12 óráig folytak a kihallgatások. A kihallgatásokat azonban nem lehetett befejezni, mert számos újabb ténnyel jelentkezett, akik mindnyájan Schillerné bűnösségét igyekeztek bizonyítani vallomásaikkal. A ma esti órákig összesen hatvan személyt hallgatott ki a nyomozóhatóság ebben a nagyszabású bűnügyben, valószínű azonban, hogy a kihallgatások holnap délutánra teljesen befejeződnek. Ma délelőtt az összes károsultakat szembesítették Schiller Mátyásnéval és a szembesítések alatt izgalmas jelenetek játszódtak le a kihallgatásokat végző rendőrtiszt előtt. A károsultak kétségbeesett siránkozással mondták szemébe Schillernének, hogy teljesen tönkretette őket. A megvádolt asszony nyugodtan fogadja áldozatainak ideges kitöréseit és látszólag semmi megbánást vagy lelkifurdalást nem érez bűnei miatt. Draghiciu Aurél a nyomozást végző rendőrtiszt minden kérdésére nyugodtan és megfontoltan válaszol és azt a látszatot akarja kelteni, hogy ő ártatlan és az uzsorások tették tönkre. A nagy apparátussal folyó rendőri nyomozás eddigi adatai alapján azonban — illetékes helyről vett értesülésünk szerint — a nagyszabású bűnügyben egy-két napon belül szenzációs fordulatok várhatók.

Az esti órákban ismét négy feljelentés érkezett Schiller Mátyásné ellen, aki Szabó Miklósától 100.000 lejt, Tell Ágostontól 131 ezer lejt és Adler Jánosától 60 ezer lejt csalt ki. A negyedik fel-

jelentő egy aradi mérnök, aki egy kereskedő nevével helyezett letétre 80.000 lejt és aki ezt az összeget átadta Schiller Mátyásnénak. Az újabb feljelentések miatt a jegyzőkönyvet még nem zárták le és holnap folytatják a kihallgatásokat. A rendőrség nyomozóosztálya engedélyt kért az ügyészségtől, hogy a nyomozás érdekében Schiller Mátyásné még negyven-négy óráig a rendőrségen tarthassa és csak azután küldhesse át az ügyészség fogházába.

Nem vonták vissza

Szegeden a zsidó hallgatók kitiltását

Uj bonyodalmak a szegedi egyetem hullá-ügyében.

(Budapest, okt. 25.) Beszámoltunk arról, hogy az egyre jobban dagadó szegedi hullabotrány ügyére a *békés befejezéshez érkezik*. Rendkívüli ülést tartott a szegedi Ferenc József tudományegyetem tanácsa; az ülés után dr. Csengeri János egyetemi rektor kijelentette, hogy az egyetem tanácsa örömmel vette tudomásul a szegedi zsidó szentegylet átiratát, amely szerint kiadja a zsidó elhagyott hullákat abban az esetben, ha a törvény azt úgy rendeli. A rektor ezután határozottan kijelentette, hogy most nem marad más hátra, minthogy az orvosi kar a csütörtök este tartandó rendkívüli kari ülésen *revokálni fogja a zsidó hallgatók kitiltó határozatát*.

Nagy érdeklődéssel tekintett mindenki ezután az orvosi kar rendkívüli ülése elé, amelyet csütörtök este fél tíz órakor tartottak meg. A több mint két óráig húzódo tanácskozás, amelyen csupán a hulláügyvel foglalkoztak, *meglepő eredménnyel végződött*. A tanácskozás után dr. Veress Elemér az egyetem orvosi dékánja, aki az orvoskar tanácskozá-

sán elnökölt, a következőket mondotta:

— Az orvoskar úgy határozott, hogy a kérdést leveszi a napirendről, a döntést felfüggeszti bizonyos ideig.

Ezek után természetes, hogy a kitiltott zsidó hallgatók most sem vehetnek részt a bonctani gyakorlatokon. A dékán minden felvilágosítást megtagadott abban az irányban, hogy mi volt az oka a meglepetésszerű határozatnak.

Hazardjáték a kabaréban

A temesvári éjjeli élet specialitása. — Mi történik a „Három rokokóban”?

(Saját tudósítónktól.) Egy ízben már megemlékeztünk arról a szegényteljes éjjeli életéről, mely nem méltó a Bánát fővárosához s megírunk azt is, hogy a hamiskártyások és a hazardörök eldorádója Temesvár, melynek kávéházai, bár világos nappal, jóformán a nagy nyilvánosság előtt folyik a „zsuga”. Hivatásos „sipisták” és „zsugárok” fosztogatják a szegény „pal”-kat, akiknek nem egy ízben családi boldogságát, becsületét, egzisztenciáját tette tönkre a kávéások kapzsisága és a lanyha — elienörzés.

Első felszólalásunk után a Lloyd kávéházból egy időre kima radostak ugyan a hivatásos hamiskártyások, de vasárnaponként most is erősen járja az ugynevezett „buki dominó”, a legveszedelmesebb hazardjátékok egyike, melyet a törvény szigorúan tilt.

A gyárvárosi kávéházakban azonban annál inkább folyik a játék. A „Három rózsához” címzett garnizálódó kávéházában heves kártyacsaták dúlnak. Az „ingyen kabaré” csak cégér a letévedt könnyelműek szemérmetlen kiuzsorázására s akiket a kabaré hölgyei nem tudnak eléggé kiszárítani, azokra ott leselkednek a kártyaasztalok, melyeken felváltva a legféktetlenebb hazardjáték dúl. — Ferbli, huszonegyes, makaó, nasi-vasi járja zárórát, a füstös, zűlött helyiségben kisiparosok, munkások vesztik el keserves munkájukat megkeresett fillérjeiket.

Rengeteg a panasz a hazardjátékok miatt. Nemcsak temesvári, hanem vidéki, aradi és lugosi látogatók hagyták már pénzét a Három rózsá-kabaré kártyaasztalainál s így ideje volna, hogy a hatóság egy érelyes intézkedéssel egy és mindenkorra véget vetne ennek a bűnbarlangnak, mely nem méltó Temesvárhoz, a Bánát fővárosához.

SPORT

O ATE I.—AAC I. találkozója vasárnap délelőtt 11 órakor az AAC C. Sirbu (Török Gábor-u.) sporttelepén. A két rivális csapat találkozása a legnagyobb érdeklődést kelti fel Arad város sportközönségében. Az ATE csapatának a CAMP-al elért legutóbbi eredménye után erős küzdelemre van kilátás. A főmérkőzést a II. csapatok mérkőzése előzi meg 9 órai kezdettel, míg délután fél 2 órakor az ifjusági csapatok játszanak bajnoki mérkőzést. Délután fél 4 órakor a Hakoah és Intelegera játszik a II. oszt. bajnokságért.

HIREK

A katolikus kongresszus vasárnapi programja.

(Saját tudósítónktól.) Az Aradon egybesereglett katolikus nagygyűlés tagjainak tájékoztatására az alábbiakban adjuk a kongresszus második — vasárnapi — napjának részletes programját:

A pápai áldás kiosztása.

Reggel 9-kor ünnepélyes szentmise, mondja *Bjelik Imre* püspök, apostoli kormányzó, Nagyvárad. Szentmise után a pápai áldás kiosztása, ezt megelőzőleg *Blaskovic Ferenc* prelátus-kanonok magyar és német nyelven kihirdeti a pápai áldást. Míse alatt a kolozsvári magyar zenekonzervatórium ének- és zenekara előadja Liszt *Ferenc*: „Es dur” miséjét.

A diszkozyülés.

Délelőtt 11 órakor a Kulturpalota nagytermében diszkozyülés lesz, amelynek programja a következő:

1. *Mi nekünk a pápa?* Előadó: dr. *Monay Ferenc* a minorita rendtartományi főnöke, Arad. 2. *Katolikus áldozatkésztség.* Előadó: dr. *Schill József* egyh. községi elnök, Arad. 3. *Szentéveink.* Előadó: dr. *Gyárfás Elemér* a Kath. Népszövetség alelnöke, Dicsőszentmárton. 4. *Schumann R.*: „Észak és dél”. Előadja a kolozsvári magyar zenekonzervatórium vegyeskara, karnagy *Rezik Károly*. 1 órakor: Társas ebéd.

Matiné.

Délután fél 4 órakor a Kulturpalota nagytermében a tudományos és irodalmi szakosztály matinéja lesz, amelynek díszelnöke dr. *Boromissza Tibor* szatmári püspök. A matiné programja: 1. Elnöki megnyitó: dr. *Karácsonyi János* címzetes püspök, a tudományos és irodalmi szakosztály elnöke. 2. *Anyos Blanka* aradi urhölgy szavalata. 3. *Novella*, irta és felolvassa: *Rucz Imre* lelkész, Zilah. 4. A katolicizmus Moldovában a XVI. század végén. Előadó: dr. *Bitay Árpád* leánygimnáziumi tanár, Kolozsvár. 5. A. Le Beau: „*Ruth*” oratórium. Előadja a cluji magyar zenekonzervatórium ének és zenekara.

Német előadások.

Délután fél négy órakor a városháza dísztermében szakosztályi előadások a németajku közönség részére:

1. Elnöki megnyitó, mondja: *Pacha Ágoston* apostoli kormányzó, Temesvár. 2. A kat. férfi szerepe a családban. Előadó: *P. Péter* szalézianus atya, Temesvár. 3. A kat. férfi szerepe a közéletben. Előadó: *Blaskovits Ferenc* pápai prelátus-kanonok, Temesvár.

Ünnepélyes körmenet.

Vasárnap este 6 órakor: Ünnepélyes körmenet az oltári szentséggel, vezeti *Mailáth G. Károly* gróf erdélyi püspök. Utána rövid szent beszéd a minoriták templomában, magyar és német nyelven mondja: dr. *Magyary Pál* apát-kanonok. Végül *Te Deum*, mely alatt *Perosi 8* szólamú „*Te Deum*”-át adja elő a kolozsvári magyar zenekonzervatórium ének és zenekara.

Az a rettenetes bűnös 1919!

Budapesti mérnök megdöbbenő tragédiája. — Mérnökasztaltól a tűzseletemen át a bakkasztalig.

(Budapest, október 25.) Titokzatos körülmények között tűnt el családja köréből *Frank Adolf* államvasuti mérnök. Az 50 éves mérnök tegnap reggel ment el Dohány-uccai lakásáról és azóta nem látták. A rendőrségnek tett feljelentés idején még azt hitték, hogy bűntény áldozata lett a mérnök, mert nagyobb összegű pénz lehetett nála, amikor eltávozott. Ma azonban meglepő fordulat következett be az ügyben, mert Ujpest-ről levelet hozott a posta a család számára *Frank Adolf*tól. A levélben az elkeseredett mérnök négy esztendő multját tárja fel a felesége előtt és a következőket mondja:

Bucsa a családtól.

— Ne higgyétek, hogy bűntény áldozata lettem, ne higgyétek, hogy baleset történt velem, ne keressetek, ne szaladjatok a rendőrségre, ne zaklassátok a hírlapokat, magam mentem el tőletek, mert lehetetlen volt tovább vinni a rettenetes házugságot. Hát tudj meg mindent. Házugság volt az egész beállítás, amivel az utóbbi időkben előttem magyarázni próbáltam helyzetemet. Kosztprénzekről beszéltem neked, hogy adtam-vettem, de most, hogy végleg le akarok számolni a dolgokkal, megmondhatom, nem igaz ezekből az üzletekből semmi. Évek óta tart velem egy rettenetes játék, amely az 1919-et hozta és belesodort a későbbi időkbe. Nem vagyok azok közé való, akik közé a sorsom kényszerített. Ez okozta a bukásomat. Felejtsetek el. Te is felejts el, imádot gvermekeim, három szép fiam, leányom, akikben annyi örömmöm volt azelőtt, felejtsetek el ti is. Sirok most, amikor ezt a levelet írom, a lelkem tele van keserőséggel, fájdalommal, megbánással, de tudom, hogy nem lehet másképp csinálni. A világ, amelyiktől én most messze állok, elítéli az olyan embereket, akik bíraskodni mennek önmaguk felett. Én szembe helyezkedem minden konvencióval és ha a törvények elől ej is bujok, a magam lelki törvényei szerint kiszabom az ítéletemet. Nem tudom mit fogok még csinálni. Talán újra kezdem megromlott, megkínzott életemet. Azok, akik ezelőtt szerettek engem, ne haragudjanak reám. Rokonaim, akiknek kárt okoztam, bocsássanak meg...

— Franciaország új követe Párisból táviratozzák: A minisztertanács *De Fleurieaut* londoni, *Peretti della Roccat* madridi, *Beamarchais* bécsi, *Bezardt* római, *Daeschert* washingtoni és *Hennsevt* berni francia nagykövetté, illetőleg követé nevezte ki.

— Rendelkezési állományba helyezték a váradi pénzügyigazgatót. Annak idején részletesen ismertettük azokat a súlyos panaszokat, amelyeket a nagyváradi és biharmegyei adófizető polgárok tettek *Coroiu Sándor* váradi pénzügyigazgató ellen. Mint most *Bucurestiből* jelentik, a fegyelmi bizottság *Coroiu Sándor* az elkövetett szabálytalanságok miatt hat hónapig rendelkezési állományba helyezte, ennek leteltével pedig más beosztást fog kapni.

— Könyvek félárban Keroelnél.

Most befejezem soraimat, nem tudok tovább írni a könnyeimtől. Nagyon sirok...

Gyötrő kenérgondok.

Frank Adolf a budapesti műegyetemen szerezte meg mérnöki oklevelét és azonnal az államvasut szolgálatába lépett. Becsületes, képzett és komoly ember volt. Szeretett tudományos dolgokba elmélyedni. Miskolcra került a MÁV. szolgálatába, de a kommun után elbocsátották a vasut szolgálatából. Ekkor költözött Budapestre. Kikerült a MÁV. státusából és a legrettenetesebb krízis idején kenyér nélkül maradt. Arra, hogy magánmérnöki praxist folytasson, nem gondolhatott, mert huszonhat esztendő szolgálatát annyira megrongálódta a szeméi, hogy az élelátást kívánó mérnöki munkát nem vállalhatta tovább. Valaki tanácsára tűzsetag lett. Az első üzletei sikerültek. Berendezkedett Budapesten és felhozatta a családját. A tűzsetai krach idején az ő egzisztenciája is megingott és bár nagyobb kötései nem voltak, az volt a szerencsétlensége, hogy a hírhedt *Roth* és *Kormos* bankházzal állott összeköttetésben, amelynek vezetői annak idején a felek pénzével megszöktek. *Frank* akkor eladta butorait és szőnyegeit és kielégítette a követeléseket. Komoly és tisztességes ember volt *Frank Adolf*, de ettől kezdve rettenetes kenérgondok gyötrték. Mindig a másnapra kellett gondolnia, hogy holnap terem sen elő pénzt.

A csábító pénz.

Tehetatlensége a bakkasztalhoz kergette és nagyban kártyázott. Otthon azt mondta, hogy üzleteket jár kötni és feleségének nagyobb pénzösszeget mutatott. Most már csak rokonaival állott tényleg üzleti összeköttetésben. Az utolsó héten is átadtak nek 50 milliót, hogy kedvező kamat mellett helyezze el. *Frank* azonban a pénzt saját céljára fordította és valószínűleg abban a hiszemben szökött meg, hogy a közeli rokona, akinek a pénze a kezén ekalódott, feljelentést tesz ellene. De a család tagjai kijelentették, nem tettek volna ellene feljelentést. Most a rendőrség keresi *Frank* mérnököt.

— Nem lesz képviselő a német extrónörökös. Berlinből táviratozzák: A *Lokalanzeiger* kategorikusan megcáfolja a *New York World* híreit, amely szerint a nemzetiek az extrónörököst is fel akarják léptetni képviselőjelöltnek az új választásokon.

— Új házkutatás *Frohreich* lakásán. Budapestről táviratozzák: Dr. *Frohreich Ernő*nek, az egyedi gyilkosnak budapesti lakásán ma újabb házkutatást tartottak. A lakásban talált összes leveleket lefoglalták, mert ezekből akarják megállapítani, hogy a család tagjai tudtak-e előre *Frohreich* szándékáról.

— Az aradi Központi Szálló nagyterme bálikra előnyös feltételek mellett biztosítható.

— A hölgyek csakis *Rozsnyay-féle* *Serail-crém*et használjanak.

— Fegyházra ítélték a belga király fiát. Berlinből jelentik: A wiesb deni francia hadbíróság *Lipót* elhalt belga király *Vaugan* bárónóval kötött morganatikus házasságából származó fiát *Ottót* 5 évi fegyházra és 3000 frank pénzbűntetésre ítélte, mert hamisított receptekkel kokaint szerzett és azt eladta.

— Felmentés után tizenötévi fegyház. Budapestről táviratozzák: Még 1921-ben történt, hogy *Csengődön* meggyilkolták *Rotschild Antal* kereskedőt és akkor a gyilkossággal *Fekete Mátvás* munkást gyanúsították, akit a feltevés szerint *Rotschild* felesége és mostohaleánva bujtottak fel a gyilkosság elkövetésére. Bizonyítékok hiányában azonban annak idején a törvényszék a vádlottakat felmentette. A tábla tegnap, a *Feketére* vonatkozó ítéletet megváltoztatta és *Fekete Mátvást* szándékos emberölés bűntettéért 15 évi fegyházra ítélte.

— Eljegyzések. *Hacker Erzsike* (Oradea-mare) és *Geller Mátvás* (Arad) jegyezték.

— *Russu György* (Belin) és *Molnár Ella* (Csermő) jegyesek. (Mindketten külön értesítés helyett.)

— Az utlevélpánama temesmegyei áldozatai. *Bucurestiből* jelentik: Az *Universul* szenzációs tudósítást közöl a *bucurestii* nagy utlevélpánamával kapcsolatosan. A lap azt írja, hogy *Temesmegyéből* rengeteg embert szállítottak ki ilyen hamis utlevelekkel és az ügyben több előkelő timisoarai ügyvéd és befolyásos egyéniség van kompromittálva. Ugyanebben a tudósításban hirt adnak arról, hogy *Temesmegyében* körülbelül huszezer külföldi tartózkodik hamis okmányokkal. A lap szigorú vizsgálat megindítását követeli ebben az újabb panama ügyben.

— Két zsák amerikai levél tűnt el a timisoarai postáról. A timisoarai főpostáról két zsák amerikai levél nyomtalanul eltűnt. A reitélves lépésről a postafőnökség még nem tett jelentést a rendőrségnek, hanem a posta delegált vizsgálóbizottsága folytatja a nyomozást. Több postásnál házkutatást tartottak, ezideig azonban a nyomozás eredménytelen maradt.

— A Népszövetség köszönete *Jackie Coogan*nak. Genfből táviratozzák: A Népszövetség főtitkára ma fogadta *Jackie Coogan*at, a világhírű amerikai gyermekszínészt és megköszönte neki a görög menekültek javára *Amerikában* gyűjtött egymillió dollárt. A hatalmas összeget *Jackie* egyedül gyűjtötte.

— Meglopott budapesti ügyvéd. Budapestről táviratozzák: *Sztekla Dezső* dr. ügyvéd lakásáról ma egy eddig ismeretlen elegáns látogató, az ügyvéd távollétében, félmilliárd értékű ékszert elloptott. Az elegáns tolvajt a rendőrség erőlyesen nyomozza.

— Mágánások mint munkások. Bécsből táviratozzák: Az osztrák arisztokrácia leszerényedésére jellemző annak a négy arisztokratának az elhatározása, akik ma indultak útnak Amerika felé, hogy mint egyszerű munkások keressék meg kenyerüket. A négy arisztokrata *Schnée Wolfgang* báró, aki egy áruházban lesz háziszolga, gróf *Wydenbruck*, gróf *Herberstein* és herceg *Lobkovitz Ede*, *Frigyes főherceg* volt udvarmesterének fia.

— Ne felejtse el! *Alcis Friedmann* urizabása. Arad. str. M. *Gervin* (Hunyadi u.) 6 sz. alatt van.

— **Áthelyezés.** A pénzügyminiszter ma Aradra érkezett rendelkezésével Odorheiu-ról (Székelyudvarhelyről) Aradra helyezte Fenyő Antal pénzügyi főszemlést, akit az aradvidéki pénzügyi szakasz vezetésével bíztak meg.

— **Hatósági orvosok vizsgálata Aradon.** Az Aradon folyó hatósági orvosi vizsgákon ma a következő temesmegyei orvosok állottak a vizsgáztató-bizottság előtt: Kardos Lajos (Gátalja), Bruck Ferdinánd (Moravica), Vértés Armin (Móricföld), Deutsch Géza (Angyalkút), Kulmer Izidor (Máslak), Perlusz József (Sistaróvác), Korek Iván (Perjámos), Grün János (Lovrin), Szika János (Pészak), Szentirmai József (Bileci), Gerher Hugó (Bogáros), Dián Miklós (Carpinis). A vizsgákat holnap, vasárnap délután is folytatják.

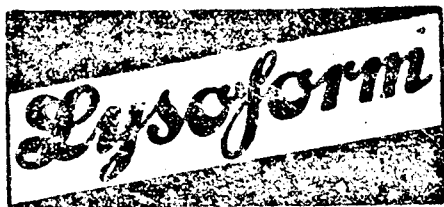
— **Esküvő.** Ma esküdtek örök hűséget egymásnak az aradi minorita templomban Hehs Vilmos aradi gyógyszerész leánya, Hehs Magda és Talányi Ottó banktisztviselő. A polgári házasság ma délelőtt ment végbe és tanuként Scharner Sándor mérnök és Czédly György bankigazgató szerepeltek. Az ünnepélyes egyházi esküvőn — amely este 6 órakor volt — dr. Lakatos Ottó aradi plébános eskette össze a fiatal párt és emelkedett beszédben figyelmeztette az ifjú házasságot egymásiránti kötelességükre. Este Hehs Vilmos lakásán nászlakoma volt.

— **Katonai jelentkezések Aradon.** Vasárnap, 26-án az 1892-ben és hétfőn, 27-én az 1891-ben született aradi katonakötelesek jelentkezzenek az aradi államrendőrségen működő katonai ügyosztálynál.

— **Parlow kisasszony** úgy játszik, mintha maga lenne a hegedűnek génusza, talán az is. Mindenestre a világ legnagyobb hegedűművészeje ma, de férfi művész se igen szárnyalja túl. — Irja a Portland Oregonian.

— **Halálozás.** Özv. Messer Márkusné f. hó 25-én 78 éves korában meghalt. Az elhunytban Messer Sándor, a Schön és Messer cég beltagja édes anyját, Schön Vilmos anyósát gyászolja. Temetése f. hó 26-án délután 3 órakor lesz Aradon, a Str. Matei Corvin (Hunyadi-u.) 6. számú házból.

— **Ismeretlen halott az aradi ligetben.** Ma a délelőtti órákban az aradi városligetben a járókelők egy eszméletlen állapotban lévő idősebb férfit találtak a bokrok között fekvőben. Ertesítették a mentőket, akik hamarosan megjelentek a helyszínen. Az eszméletlen férfi, abban a pillanatban, amikor a mentőkocsiba akarták tenni, kiszenvedett. Az alsótemető halottas házába szállították. A rejtélyes halálesetről értesítették a rendőrséget és az ügyeletes rendőrtiszt még a délelőtti folyamán megjelent az alsó temetőben, hogy az elhunyt férfi személyazonosságát megállapítsa. A holttest ruhájának zsebeiben azonban semmiféle írást nem találtak. A nyomozás megindult.

— Az aradi Löbl-hírlapiroda a közönség részére rendkívül megkönnyítést jelentő vállalkozással bővítette ki foglalkozáskörét. A mai naptól kezdve román-, magyar- és németnyelvi fordítási irodát is nyitottak a hírlapiroda helyiségében, a

hol kérvények beforgatását néhány perc alatt elintézik és felvilágosításokat is szolgálnak a közönségnek.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter ma Aradra érkezett rendeletével Forró Antóniát a pénzügyigazgatóság igazg. osztályához, Honfi Annát a pénzügyigazgatóság második kerületi adóhivatalához tisztviselőnké nevezte ki.

— **Ha otthon akar timisoarai Record Speciala** sört inni, (minden étkezéshez, sörkurához, uzsonnához és mulatságok, házbálak alkalmával a legélvezetesebb ital) rendeljen Reusz Sándor cégnél Arad. Bul. Regele Ferdinánd I. No. 33. (Boros Beni-tér.) Telefon 141., legalább 10 üveggel házhoz szállítva.

• **Zenei Szemle.** Jánosy Dezső zenei folyóiratának októberi száma gazdag tartalommal jelent meg. Bevezetőhelyen a budapesti zeneművészeti főiskola két tanára értekezik: Radnai Miklós a jelen zene fejlődéséről ad hű képet, Molnár Antal a budapesti zeneművészeti főiskola jubileumáról szól másodikban. Egyes szám ára 15 lej, félévi előfizetés 50 lej. Mutatványszámot és gyűjtőívet készséggel küld a kiadóhivatal: Timisoara, I. Nagykörút.

— **Parlow kisasszony** rendkívüli zenei érzékkel van megáldva. Játéka csupa báj és grácia s oly meleg, tiszta és lélekhez szóló hangokat csalogat ki Guarnerius hegedűjéből, hogy minden szám után elementáris erővel tört ki a lelkesedés, írja a Baltimore „Sun” zenekritikusa.

— **Orvosi hír.** Dr. Erdős Sándor, a berlini klinika volt orvosa, bőrgyógyászati, venerológiai és urológiai rendelését megkezdte Arad, Str. Eminescu 6. sz. alatt (Deák Ferenc-ucca). Vadászkürttel szemben. Rendel délután 3—5-ig.

— **Két menyasszony, öt pofon.** Madame X. a Hársia-uccában, A rab családja (Nódas), A debreceni leánykereskedelem, Jasszul egy óra alatt, Porter Paula képtárlata, stb. című szenzációs cikkeket közöl az „Aradi Fáklya” mai legújabb száma.

• **Horváth Mici** Budapestre szerződött. Budapestről érkezett híradás arról tud, hogy Horváth Mici, az aradi színház volt primadonnája le szerződött volna a budapesti Blaha Lujza-színházhoz.

— **Volt képviselő halála.** Oradea-mareről jelentik: Rednik Gábor volt képviselő, a közigazgatási bizottság tagja tegnap este hét órakor 69 éves korában váratlanul meghalt. Rednik a háború előtt vaskói főszolgabíró volt, majd Lucaciú Lászlóval szemben, mint a munkapárt román nemzetiségű tagját képviselőnek választották Belényesen, amelyet 1910-től a forradalom kitöréséig képviselt a magyar parlamentben. Az elhunyt legközelebbi hiva volt Tisza Istvánnak, azonkívül szoros barátságot tartott fenn Beöthy Lászlóval és Miskolczy Ferencel. Biharvármegye egykori híres főispánjával. A román impérium átvétele óta tagja volt a biharmegyei közigazgatási bizottságnak és az agrár bizottságnak. Néhány nappal ezelőtt ágyának dőlt és tüdőgyulladás következtében tegnap váratlanul meghalt.

— **Márkus Rózsa incidense Fekete Mihállyal.** Egy urisasszonyt ép emével a bolondokházába csuktak, Két közismert jóbarátuk közelharcra egy lakásért, Minek a Róna énneke? Megfigyelések a korzón, Az Erdélyi Élet humoros aktualitásai, Cigánylakodalom a mi utcánkban stb. — az Erdélyi Élet legújabb számából.

HIT ÉS SZERETET.

Bjelik, Paoha püspökök, Gyárfás Elemér dr. alelnök, Monay Ferenc rendfőnök, Zombory László dr. szentszéki tanácsos, Pater Trefan Leonard, Magyary Pál kanonok nyilatkoztak a „Közlöny”-nek a katolikus nagygyűlésről, a kisebbségi iskoláról s azok jövődjéről.

(Saját tudósítónktól.) Régen elmúlt idők emlékei elevenednek meg most Aradon. A hétköznapi gyhanguságot előkelő és magas álásu világi és egyházi méltóságok idejövetele változtatta át mozgalmassá, változatos ünnepiessé. — Egykor magas állásban volt magyar nagyurak: főispánok, alispánok, súlyos szavú püspökök és papok adták itt egymásnak találkozózt. Arra a két napra, amíg a katolikus nagygyűlés tart. Erdély magyarságának figyelő szeme Aradra irányul, innen várja a biztató szót, a további munkára való kitértést, a politikai orációt és a keneteljes püspöki szájából ömlő igén kívül a fontos és nagy horderejű nyilatkozatokat.

A Közlöny, a nagy igazságok évtizedes szószólója ezuttal is felhasználja az alkalmat, hogy megszólaltassa Erdély nagyjait hasábjaiban. Püspökök, egyházfők és markáns politikai személyiségek nyilatkozatait közöljük itt és mondásaik a lap hasábjairól odaszólnak egész Erdélyhez, a magyarsághoz. Azok, akikhez kérdést intéztünk, mind készséggel álltak rendelkezésünkre, mert tudják, érzik, hogy itt nem banális udvariassági aktusról van szó, hanem komoly és súlyos szavakról, amelyekre a mai nehéz időkben ugyancsak szükség van. A rendkívül érdekes nyilatkozatok sorát itt adjuk:

BJELIK IMRE.

felszentelt püspök, a váradai egyházmegye apostoli kormányzója.

— Bár sokan vagyunk, de sajnos, aránylag nem sokan fegyelmetezett katolikusok. És ez az oka sokszor a mi gyengeségünknek és ezzel magyarázható a sikertelenség, amely néha a katolikus mozgalmaknak kísérője. Ezen a bajon segíteni akarunk és a katolikus nagygyűlés, illetve az Erdélyi Katolikus Népszövetség hivatva van az ingadozás helyébe az önfeladózó szellemet önteni lelkünkbe.

PACHA ÁGOSTON

a csanádi egyházmegye apostoli adminisztrátora.

— Katolikus nagygyűlésnek nevezzük ezt a mai gyűlést, amivel azt akarjuk mondani, hogy egyek vagyunk a hitben és egyek a szeretetben. A nagygyűlés azt fogja igazolni, hogy bármilyen nemzetiségűek is legyünk, akár magyarok, németek vagy románok, mindnyájan beleférünk abba a nagy hajóba, amelynek kormányosává Krisztus Péter apostolt tette. Itt nem lehet ellentét a hitben, mert ezt a hitet az isteni ki nyilatkoztatás adta. Nem lehet ellentét a szeretetben, mert csupa jó emberek szívének az összedobbanása ez a nagygyűlés.

GYÁRFÁS ELEMÉR dr.

a Katolikus Népszövetség alelnöke és a Magyar Párt alelnöke.

Gyárfás Elemér dr. az erdélyi magyarságnak markáns és kimagasló alakja. Volt főispán, most jelentős közgazdasági és politikai faktor, finomtollu publicista. Nagy képzettségű európai politikus. A

ki a fajszereteten kívül a tudás fegyverével küzd a magyar igazságokért. Három kérdést intéztünk hozzá és tartalmas, magvas válaszait, amelyek erősen, de objektíven világítanak bele a mai magyar problémákba, itt közöljük:

A kisebbségi iskolakérdés.

Erről a kérdésről nem mint exponált erdélyi magyar kisebbségi politikus, hanem mint a Népszövetség alelnöke hajlandó csak nyilatkozni.

— Az egyházi oktatásnak nálunk az a célja, — mondja Gyárfás dr. — ami a katolicizmusnak minden államban célja: az *utánunk következő nemzedék nevelésének jogát a kézről ki nem adni*. Elvi álláspontja az egyháznak minden államban, hogy ehhez ragaszkodik, ezért bocsátkozott Bismarckkal kulturharcba Poroszországban ezért indult a francia kulturharc és a magyar kormány államcsúszó törekvéseivel szemben is erre az álláspontra helyezkedett a múltban is és a jelenben a magyar katolikus egyház. Erdélyben ezt az álláspontot sokkal öntudatosabban képviselte az egyház a magyar éra alatt is és nagyobb eredményeket is mutat fel, mint a mai Magyarországon, mert kevés kivétellel az összes elemi és középiskolák az egyház kezében maradtak. Így tehát csak a saját álláspontunkhoz maradtunk

Mit mond a Nibelungról?

A bakfis: a cuki Paul Richternek (Siegfried) nem szabadnameghalnia Jó volna, ha a történelmet német iskolában is Margareta Schön (Kriemhild) és Hanna Ralph (Brunhild) adná elő.

A diák: Nem értem hogy hogyan lehet szeretni más férfit mint Paul Richter (Siegfried)?

A nő: Olyan nőkért mint Kriemhild és Brunhild — én is szívesen feladnám magam.

A férfi: Nem gondoltam, hogy életemben még olyan gyönyörűségben lehet részem, mintamilyen a Nibelungen nyujtott

következtetések, amikor a trianoni békeszerződéstől és a gyulafehérvári határozatoktól függetlenül is utolsó izomszálunk megfeszítéséig küzdünk iskolánkért. Meggyőződésem, hogy a román kormány is belátja rövidesen, hogy értékes konszolidáló tényezőket győngít akkor, amikor a katolicizmusnak nehézségeket gördít útjába abban, hogy iskoláit megtarthassa, mert a mi iskolánk szelleme olyan, hogy az csak az ország konszolidálását és fejlődését mozdíthatja elő.

— A kormány felekezeti iskola törvényét nem ismerjük még. Elhibázott dolog, hogy a kormány szándékait nem közli a közvetlen érdekeltekkel, mert a titkolózással azt az érzést kelti, hogy ártalmas terveket sző. Ez annál elhibázottabb, mert alkotmányos érdekeltségünk fogva, szokva vagyunk ahhoz, hogy előzőleg közlik velünk azt, amit rólunk akarnak határozni, hogy ezáltal időnk és alkalmunk legyen igazodni. Így van ez most a készülő új kisebbségi iskolatörvénnyel is, a mely rövidesen a parlament elé kerül, de amelyről még mindig nem tudunk semmit. Ezt az álláspontot Anghelescu közoktatásiügyi miniszter előtt is többször kifejtettük és reméljük, hogy talán sikerült meggyőzni őt arról, hogy nem fog meglepetésszerűen előlani javaslataival, mert ez csak fokozná az ellenérzést.

A katolikus nagygyűlés a kisebbségi kérdés szemüvegén át nézve.

Ezután a Katolikus nagygyűlés jelentőségéről mondott Gyárfás Elemér dr. érdekes és meggyőző dolgokat:

— A Katolicizmus egy nemzetközi szervezet, amely összefoglalja a különböző államok alattvalóit egy közös gondolatban. Az egész világ katolikusainak egy táborba való tömörítése azonban nem akadályozza annak, hogy minden csoport hűséges polgára legyen a saját államának, azonban kétségtelen, hogy vannak olyan általános emberi eszmék és jogok, amelyeket a katolicizmus minden speciális állami rendezéstől függetlenül az egész világon felállít saját hívei számára. Ezeknek az eszméknek és jogoknak körén belül a katolicizmus az ő híveit lelkiismeretükben függetleníteni minden külső befolyástól és így bizonyos fokig és bizonyos irányban korlátozza és determinálja az állami onnipotenciának az elvét, a melyet pedig ma minden országok sovínisztái mindenekfelettinek vallanak.

— Minthogy pedig a kisebbségi gondolat, úgy, amint ezt a békeszerződések megkonstruálták, ugyancsak az eddig feltétlenül szuverénnek hirdetett állam onnipotenciájának korlátozása és determinálása, itt az érintkezéseknek és kapcsolatoknak számos lehetősége nyílik meg. Ebből a szempontból a kisebbségi gondolat megkonstruálása valóságos igazolása annak az álláspontnak, a

melyet a katolicizmus a szuverén és mindenható állam gondolatával szemben Nerótól IV. Henrikig és Barbarossa Frigyesen keresztül egészen II. József császárig és Bismarckig mindenkor elfoglalt.

A Magyar Párt válsága.

Erre nézve nem óhajtott nyilatkozni és a következő szavakkal tért ki a nyilatkozás alól:

— A Magyar Párt ügyéről itt Aradon, nem nyilatkozhatom. Én csak a Népszövetség beteg elnökét helyettesítem most mint a szövecség alelnöke és esetleg nyilatkozatom befolyásolhatná a katolikus nagygyűlés által keltett impressziókat, amit nem akarhatok. Erről az égetően aktuális kérdésről majd más alkalommal beszélék.

MONAY FERENC dr.

az erdélyi minorita rend főnöke.

— A Kereszténységnek világot átalakító programját két szóba tömöríteném össze: hit és szeretet. Erős hit és tökéletes szeretet. Ezzel indult ki a kereszténység a jeruzsálemi utolsó vacsora teremből, ezzel győzte le a háromszázados pogány üldözést, ezzel hódította meg a népvándorlás barbárjait, ezzel lett nagygyá a középkor vérvivataros századaiban, ezzel élte át a forradalmak korának megpróbáltatásait és ezt hirdeti ma is öt világrész sokszínű, különböző szokású, de egyvéréssű millióinak. A katolikus nagygyűlések is ennek a gondolatnak a szolgálatában állanak, Mélyíteni a hitet, melegebbé tenni a szeretetet. Az elsőt megpróbáltották a háborúk, forradalmak, az utóbbit kiavással fenyegeti az önzés. Erdély katolikusai azért jöttek Aradra, hogy erősödjének hitben, szeretetben. Koronázza siker nemes tervüket.

P. TREFÁN LEONÁRD

az erdélyi ferencrendiek tartományfőnöke.

A Romániában élő katolikus társadalom e nagyjelentőségű napjaiban legszívesebben a harmadik katolikus kongresszus jelentőségével foglalkozom. A katolikus nagygyűlés célja, hogy kiépítse az összes romániai katolikus hívek társadalmi szervezetét és előmozdítsa a hitéletet. Három év alatt határozottan nagy eredményeket sikerült ezen a téren elérnünk. Az eredményt legjobban mutatja ez az immár harmadik — aradi — katolikus kongresszus, amely felé Románia katolikus népei olyan nagy és lelkes érdeklődéssel tekintenek.

MAGYARY PÁL

temesvári kanonok, a csanádi egyházmegyei káptalanban.

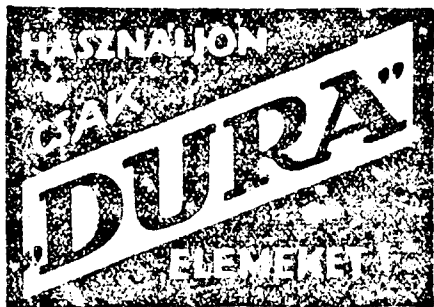
— Az erdélyi katolikus hívek helyzetéről, az iskolaügyekről, a konkordátumról nyilatkozzam? Én optimista vagyok és a legjob-

bakat remélem a jövőt illetően. Remélem, hogy az erdélyi katolikuság helyzete már a közeljövőben javulni fog, hogy a kisebbségi iskolákat a kormányhatalom méltányosabb bánásmódban részesíti és Románia és a Vatikán között megalkotandó konkordátum megkötésére irányuló tárgyalások eredményesen fejeződnek be. Szóval bizakodom és reménykedem.

ZOMBORY LÁSZLÓ dr.

sentszéki tanácsos, az Erdélyi Katolikus Népszövetség igazgatója.

— A Katolikus Népszövetség rövid két év alatt kisebbségi életünk egyik legértékesebb szervezetévé fejlődött ki. A fennálló nehézségek (ostromállapot, cenzura stb.) dacára is százötven községben van kiépített szervezetünk, mintegy ötvenezer fizető tagunk. A háború utáni társadalmi életünk újjáalakulásának egyik legfőbb előfeltételét abban látom, hogy az elmúlt nagy idők tanulságán alapuló rekonstrukciós munkába minél szélesebb néprétegek vonassak be. A Katolikus Népszövetség nem politizál, a mi politikánk: a hit, a munka, az emberszeretet és meggyőződésem, hogy e három eszmének a magyar katolikuság lelkeiben való ápolása által a legnagyobb szolgálatokat tesszük a mi magyar fajunknak is, amihez szívünk minden érzésével tántoríthatatlannal ragaszkodunk.

7479

A férj gondja

Haldoklott Klein ur felesége. Az öreg férj ott szomorkodik a betegágyánál. Egyszer csak megszólal a beteg és azt mondja elhaló hangon:

— Kedves Dollikám! Nem tudok addig nyugodtan meghalni, amíg meg nem ígéred nekem, hogy halálom után egy szép koszorút fogsz letenni a koporsómra.

Klein fölemeli a karját:

— Csak te halj meg nyugodtan, Szálkám! A többi már az én gondom...

Bátor papucshős

A híres papucshős havonta egyszer engedélyezett kimenője alkalmával csúnyán kirugott a hámból, hajnalban ment haza, részegen és remegve attól, hogy

ki fog kapni. A következő hónapban, amikor megjelent barátai körében, természetesen azzal fogadták, hogy na mit szőtt a felesége a legutóbbi lumpolásához?

— Egy szót se, — felelte büszkén a férj.

— Egy szót se szőtt? — csodálkozott a kompánia.

— Három hétig nem szőtt egy szót se.

Üzenet messziről

Az étteremben egy ur haiait rendelt. A pincér leteszi elé a rántott pontyot és tovább megy. Amikor visszatér az asztalhoz, látja, hogy a vendég ráhajol az asztalra és valamit suttog a tálba. A pincér nem tudja mire vélni az esetet és figyelmezteti a főurat a különös vendégre. A fizető maga is kénytelen konstataálni, hogy a szóbanforgó vendég nem eszik a halból, hanem beszél hozzá. A főur gyanút fog és szól a vendéglősnek, aki miután meggyőződött róla, hogy az alkalmazottai igazat beszélnek, odamegy a vendéghez és kíváncsian megkérdi tőle, hogy mit csinál?

— Beszélgetek. — hangzik a válasz.

— Kivel?

— Ezzel a hallal.

— És miről méltóztatnak beszélni?

— Megkérdeztem tőle, hogy hívják?

— És a hal felelt?

— Hogyne. Azt mondta, hogy Salamon I. Főúrnak. Akkor megkérdeztem tőle, hogy hová való? Marosvásárhelyre, felelte a hal, ott született a Marosban. Most pedig azt kérdeztem tőle, hogy mi újság van arra felé náluk, Erdélyben?

— Na és erre mit felelt a hal? — érdeklődik a vendéglős.

— Szórol-szóra ezt: Jótól férd! Épp ma van az ötödik hete, hogy itt rothadok a konyhában.

Szombaton nagy sikerrel bemutatóit

VÉRZŐ ARÉNA

nagyszabású cirkusz filmet

Rodolpho Valentino

a főszerepben

még ma vasárnap, hétfőn és kedden

vetíti

az aradi

APOLLO színház.

KOPOL... (A text is partially obscured and stylized)

Férfi télikabát szövetek, átmeneti raglán kelmék, női velou-
rok, pesztók télikabátokra. mélyen leszállított árban lesznek elárusítva az

ORIENT

divatruházában
Arad,
Strada Alexandr
(Salacz-u. sarok)

KÖZGAZDASÁG

Zürichben 2.95, Párisban 10.80 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK. (Október 25.) Francia frank 9.40, svájci frank 34.50, dollár 179, dinár 2.50, szokol 5.30, líra 770, angol font 820. **Kifizetések:** Budapest 428, Bécs 392, Prága 5.40, Zürich 35, Milano 7.85, London 820, Páris 9.60, Newyork 180, Belgrád 2.60.

ZÜRICH NYITÁS. (Október 25.) Amsterdam 204.30, Newyork 520, London 2336, Páris 27.10, Milano 22.50, Prága 15.47.50, Budapest 0.0068, Belgrád 7.47.50, Bucu resti 2.97.50, Varsó 0.0001.0050, Bécs 0.0073.25.

ZÜRICH ZÁRAT. (Október 25.) Amsterdam 204.25, Newyork 520, London 2336.50, Páris 27.10, Milano 22.50, Prága 15.47.50, Budapest 0.0068, Belgrád 7.45, Bucu resti 2.95, Varsó 0.0001.00.50, Bécs 0.0073.25.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRAT. (Október 25.) **Kifizetések:** Páris 9.50, London 813, Newyork 179, Milano 7.85, Zürich 34.50, Bécs 0.0025.40, Prága 5.35. **Valuták:** Napoleon 705, aranyárka 43, léva 1.30, török líra 1, angol font 815, francia frank 9.70, svájci frank 35, líra 7.80, drachma 3.25, dinár 2.54, dollár 179, lengyel marka 0.00034.50, osztrák korona 0.0026.50, magyar kor. 0.002350, szokol 5.33.

A MAOYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSEI. (Október 25.) Belgrád 1100—1106, Bucuresti 429—434, London 345—347000, Milano 3321—3341, Newyork 76910—77210, Páris 4003—4033, Bécs 108.20—108.80.

= **Franciaország a drágaság ellen.** Párisból táviratozzák: A pénzügyminiszter az élelmiszereket mentesíteni fogja a forgalmi adó alól, hogy az élelmiszerek drágulását ezzel is megelőzze.

= **Nem szállítják le az aranykorona szorzószámait.** Budapestről táviratozzák: Báró Korányi Frigyes pénzügyminiszter a Magyar Hírlapnak kijelentette, hogy az aranykorona szorzószámát megváltoztatni nem lehet az egész költségvetési rendszer megbolygatása nélkül. Az aranykorona kulcsának leszállítása a tisztviselőfizetések automatikus redukcióját jelentené, ami jelenleg kezesülhetetlen.

□ **Dynamo-tanfolyam Aradon.** E hó 28.-án kezdődik az aradi fű- és fémipari szakiskolában egy magyar nyelvi dynamo-tanfolyam. Beiratkozások naponta d. u. 5—6-ig az iskola igazgatóságánál.

— **Eladott aradi ingatlanok.** Hovorka Mihályné eladta a Str. Lea Barna-i háztelkekből az öt illető fele részt 20 ezer lejért özv. Bereczky Jánosnének. — Paulisan Olgior és neje eladták a Str. Sava Raicu 65—67. számú ingatlan 50 ezer lejért Aheveresan Filipnek. — Recsky György és neje eladták a Str. Grivitei 114—58. számú házat 78 ezer lejért Donce

Roman és Kormány. Rozáliának. — Baumann Antal és tulajdonostársai eladták a Str. Elena 3. és 4. számú házat 100 ezer lejért Muscan Demeter és nejeének. — Patkó Imre és neje eladták a Str. Mocioni 10b. számú telekbeli 103 □ ölet Fleiszig és Hirschfeld aradi cégnek 52 ezer lejért. — Özv. Weizmann Józsefné eladta a Str. N. Oncu 11. számú házat Mayer Antalnak 135 ezer lejért. — Adámcsok Gáspár és neje eladták a Str. Nic. Bolias 19. számú házat 130 ezer lejért Huber István és nejeének. — Özv. Dávid Samuné eladta a Str. Crisan 9. számú házat 500 ezer lejért Wild Ferenc és nejeének. — Elemér Gyula és tulajdonostársai eladták a Str. Episcopul Ciorogariu 3. számú házat 200 ezer lejért Zuckerberger Ignác és nejeének.

Kaland-jelenet a jövőből.

Szereplők:

Angol ur,
Francia hölgy,
Inas, a Zeppelinben,
Távírótiszt, a gőzhajón.

(Történik ma, az Atlanti-óceánon, illetve az Atlanti-óceán fölött, egy Zeppelinben.)

1. JELENET.

ANGOL UR (fenn a Zeppelinben, kezében elsőrendű távcső. Egy fehér ruhás hölgyet néz, ki egy tengeri hajó fedélzetén ül.)

FRANCIA HÖLGY (távcsővének segítségével észreveszi a zeppelines ur érdeklődését. Kacéran ül.)

ANGOL UR: Ejnye, de gyönyörű nő! (papirlapot vesz elő, pár sort ír, int egy inasnak.)

Inas (átveszi a papirlapot.) Igenis. (El.)

2. JELENET.

TÁVIRÓTISZT (lenn az oceániáró fedélzetén a francia hölgyhöz): Távíratot kapott asszonyom.

FRANCIA HÖLGY (csodálkozva): En? Honnan?

TÁVIRÓTISZT: A felettünk repülő Zeppelinről.

FRANCIA HÖLGY (olvassa a távíratot.) Zeppelinben utazó úriember Kérde a fedélzetén ülő fehér ruhás hölgytől, hogy tisztességes ismeretség lehetséges-e?

TÁVIRÓTISZT: Válasz lesz?

FRANCIA HÖLGY: Hogyne. (Átadja a választ): „A kikötőben találkozunk.”

TÁVIRÓTISZT (el.)

3. JELENET.

FRANCIA HÖLGY (a kikötőben meg látja az angol urat, barátságosan közeledik hozzá): Végre találkozhatunk.

ANGOL UR (kétségbeesetten): Az Istenért, vigyázzon asszonyom, a feleségem is itt van. Képzelmé, utánam jött egy tengeraltatójárón...

Szeues ember.

KEPZO MŰVÉSZET

Wolff Károlytárlata

Képkiallítás az aradi Kulturpalotában.

Wolff Károly, a Pankolán teljes visszavonulásban élő neves magyar festőművész kilépett a zárkózottságból és egy kiállításra való arannyal bevonult az aradi Kulturpalota kiállítási termébe. A sötét tónusu drapériákról mosolygó, üde és meleg színek diadalmas demonstrációja állítja meg az embert, Wolff Károly, a már dereshaju mester, akkor, amikor Arad közönsége elé lép, egyben bizonyosságot is tesz komoly és értékes művészetéről.

Wolff Károly beérkezett művész. Háta mögött a küzdelmes múlt, Budapest, majd München, a háboru előtt már állandó kiállítója a Műcsarnoknak és a Nemzeti Szalonnak, a budapesti kritika elismeri, méltatja tehetségét. A háboru vihara Pankolára sodorja és ott egyik szép képet a másik után festi. Negyvennyolc képe függ a Kulturpalota kiállítási termében. Értékes, kvalitásos vásznak. Wolff Károly akadémikus festő, a régi iskola követője. Az egymást követő „izmusok” forradalmában is megmaradt annak, aminek indult: komoly törekvésű, becsületes akarásu, szépet adni akaró festőnek. Az evolúciók tüze nem vezette tévúfakra és így maradhatott meg jó festőnek. Nem is az irány a fontos, hanem a tudás és a tehetség. Bármilyen festői irány követője is legyen valaki, csak tudjon abban az irányban művészi produkálni. És Wolff Károly, az akadémikus festő, a „benczurista”, a maga metierjében abszolút művészt ad.

Különösen szépek, karakterisztikusak és kifejezőek portréi. Elismert kitűnő portréfestő és most kiállított portréi: Pop C. István, Popa Constantinné, Szantany Györgyné, Leopold Zsigmondné, Gvermekarekép, B. M. és S. F.-né arcképei a portréfestés remekei. Kiállította Ferdinánd király és Mária királyné életnagyságu portréit, amik a koronázási jelmezben ábrázolják az uralkodópárt. A képeket Arad város részére festette és már tavaly az átvételkor méltattuk a képek művészi becsét.

Különösen feltűnést keltenek a kiállításon pompásan megfestett aktjai, alakjai élnek, színei frissek, téma-megválasztása disztigvált, kerül minden mesterkéltiséget és pózt. Különösen a női test üde színe, a biztos vonalak, a precíz rajztudás és a harmoniára való törekvés följelgetetességei. Női akt, Álom, Toalett, amely a tűzfény hatást mutatja a

test fehérjére, azonkívül Kandallónál imponálóan szép és jólsikerült aktok. Legértékesebb képei biztos kézzel vászonra vetett zsánerképei, amelyeknek mindegyike egy bájos hangulatot rögzít meg. Biedermayer maga a derű és finomság. Az új ékszer novellisztikus témájával, bámulatosan tökéletes technikájával a tárlat legszebb képének mondható. Barátnők között, három női alak hajol össze a lámpafény pirosa alatt és ennél a nagyméretű vászonnál a kompozíció komolysága és a színkezesés biztos ismerete élti csodálatba a nézőt. „Bűnbánat” maga a pietás, „Aranylakodalom” pedig meghatóan kedves. Pár finoman megfestett csendéletéről kell még meg emlékeznünk, amelyek méltán sorakoznak a tárlat többi szép képei közé.

Wolff Károly határozott és megleget sikert aratott idei őszi tárlatával. (k. s.)

Bűnvádi feljelentés az Esti Lloyd volt tulajdonosai ellen.

A meg nem alakult részvénytársaság bonyodalmai.

(Saját tudósítónktól.) Popper Gyula a temesvári Linoleum cég üzletvezetője tegnap bűnvádi feljelentést tett Grün Soma temesvári fakreskedő és dr. Kovács Jenő a Berson gummigyár volt vezetője, a megszűnt Esti Lloyd politikai napilap tulajdonosai ellen, akiket a feljelentés csalással vádol. A feljelentés szerint Kovács Jenő dr. a lap mgindulásakor 5000 lejese névértékű részvényeket nyomartott és azt elárusította. A részvények el is keltek, de a részvénytársaság valójában nem alakult meg. A lap bukása után az Esti Lloyd részvényei értéktelenné váltak és Popper mint egyik károsult, akinek birtokában több Esti Lloyd részvény van bünygyi eljárás megindítását kérte Grün Soma és dr. Kovács Jenő ellen. A feljelentés után Grün Somát a rendőrség elő állította és megkezdte kihallgatását. Grün Popson rendőrkapitány előtt azt vallotta, hogy ő maga is Kovács áldozata, aki tudatosan félrevezette őt is. Kihallgatása után Grün Somát elbocsájtották a rendőrségről aki rögtön ügyvédjéhez ment és azzal tízezer forint oldalra terjedő bűnvádi feljelentést készített dr. Kovács ellen és azt benyújtotta a rendőrséghez. Az újabb feljelentés nyomán a rendőrség elrendelte dr. Kovács Jenő tartóztatását, aki azonban jelenleg nem tartózkodik Temesváron.

Az aradi Uránia mozgószínház
vasárnaptól — csütörtökig

NIBELUNGEN

2 részes film-
remekmű
I. része.

Előadások kezdete
vasárnap 3, 5, 7 és 9
hétköznap 5, 7 és 9
órákor.

Majláth püspök és az aradi turisták.

Amikor vendégül látott három aradi diákot.

Huszonöt évvel ezelőtt, három aradi diák turista Spiroch Alajos, Madarász Bandi és jó magam, felszerelve a szükséges igazolványokkal, Salacz polgármestertől és intézeti igazgatóktól ajánló levelekkel, gyalogszerrel utnak indultunk, hogy a kéthónapi szünidőben bejárjuk Erdély vadregényes bércei vidékét. Erdély nagyobb részét már begyalogoltuk, midőn Csikszeredáról a szomszédos Csiksomlyóra gyalogoltunk, hol az akkori tanítóképző intézet igazgatója (pap volt) egy ajánló levelet adott, melynek révén Brassóban a plébánián jó szállást és ellátást, sőt még kálauzt is kaptunk egy kedves novícius személyében. Szerencsémre, szívesen kalauzolt egész délelőtt a kispap, aztán délfele kissé fáradtan érkezünk le a Cenkről, hol az Árpád emlékoszlopot tekintettük meg, amit 96-ban emeltek. Már hozzáértünk szerény háztársakunk tartalmából telhető ebédünk elfogyasztásához, amidőn lelkendezve lép szobánkba a kis pap és jelenti szaporán, hogy a méltóságos püspök ur, ki szentgyakorlati körútján a brassói plébánián szállt meg, hivatja a három aradi turistát, de azonnal menjünk fel.

Hamar lekerültünk ruháinkat, megmostuk kezünket, még egy pillantás a kis zsebúrkörbe, egy simítás a frizurán, csak úgy tiszta kézzel, egy pödrités az alig pelyhedző bajuszkán, no és aztán dobogó szívvel indulás Majláth püspök ur elé. Amíg a lépcsőn felhaladunk, felelevenednek gyermekkori emlékeim. Spanga, Piteli, Berea. A panorámákban bemutatott rémes események, Majláth gróf országbíró borzalmas meggyilkolása. A püspök fia neki és most majd e nagy ur előtt állók, talán még meg is szólít, Istenem mit fog felelni. Kissé remegtem.

Végre nyílt az ajtó, beléptünk a terembe. Előttünk volt a püspök. Nagyon kedvesen mosolyogva, szemüveggel felelő közlekedett, kezét nyújtotta s mi megcsókoltuk a gyűrűt aztán megszólalt. Fiúk, aradi turisták, a plébános ur említette, hogy itt vannak, hát azért hívtam, hogy vendégeim legyenek és velem ebédeljenek. Egészen megnyugodtunk. Már hozták is mindjárt a párolgó forró levest s az asztal mellett rövid imát mondva, helyet foglaltunk; az asztalfőn a püspök ült, mellette balról én szemben velem a plébános ur. A püspök ur kívánságára be kellett számolnom erdélyi utunkról, annak céljáról. Huszonöt esztendő! Az idő hogy eljárt, de jól emlékszem minden szavára és az én szavamra is. Mi elhatároztuk, hogy édes hazánkat gyalog járjuk be, hogy annak értékeit és szépségeit közvetlen ismerhessük meg. Tavaly szünidőben a Tátra vidékét jártuk, az idén Erdély van soron. A Maros mentét végigjártuk, Borszék vidékét is bejártuk. Tölgyes és Gyimes szorosoknál a határt tapostuk, gyönyörködtünk Tusnád vidékében, felrándultunk a

Anglia szembefordul Oroszországgal.

A szovjet szítja a zavargásokat az angol választásokon.

(London, október 25.) Az angol kormány ma közétette az orosz szovjet kormányhoz intézett levelet, amelyben élesen tiltakozik Zinovjevnek, az angol kommunistákhoz intézett felhívása miatt. A szovjet népbiztos felszólítja az angol kommunistákat, hogy az új választásokat használják ki, forgassák fel a jelenlegi angol társadalmi rendet és rombolják szét a hadsereget. Az angol tiltakozás rámutat arra, hogy a szovjet kormány kijelentette, hogy az Angliával kötött meg egyezés rendelkezéseit minden körülmények között végrehajtja. Az egyezményben pedig a szovjet kötelezte magát arra, hogy tartózkodni fog az angliai kommunisták propagandától. Az angol jegyzék hangsúlyozza tehát, hogyha a szovjetnek mincse hatalma, vagy pedig Oroszországban feleltelen magánszervezetek uralkodnak, akkor a szovjet ne kössön olyan

megállapodásokat, amelyeket nem tud végrehajtani. Az új választásokat éppen a kommunisták igyekeznek megzavarni. Számos angol helységben a választói gyűléseket megzavarják, a jelölteket és a szónokokat pedig megverik.

Az angol Kormányának a szovjethez intézett erőteljes hangú jegyzékének nagy politikai jelentőséget tulajdonítanak, miután a londoni rendőrség bizonyítékokat szerzett, hogy az orosz pénzen szervezett kommunisták tervszerűen rendezik a zavargásokat a választói gyűléseken. A konzervatív lapok különben ma bejelentik, hogy amennyiben a választásokon a konzervatívok többséget szereznek, a szovjettel a diplomáciai kapcsolatot megszüntetik és az angol orosz szerződést megszüntítik. Rakovszky, londoni szovjetkövet szerint Zinovjev idézett felhívása hamisítvány.

LEGUJABB

Bevégződött a kínai polgárháború.

(Mukden, október 25.) Csang-csolin kínai felkelő vezér hivatalosan közölte a Kormánnyal, hogy a polgárháborút bevégezték tekinthető. Pekingi jelentés szerint Csao kun, a kínai köztársaság elnöke az európai követségek negyedébe menekült. Vupejju pedig, a kormánycsapatok főparancsnoka elment.

Legujabb Pekingből jött jelentés szerint Vupeifu a kormánycsapa-

tok főparancsnoka Tsingyantauban egy olasz hadihajóra menekült. Csao kun köztársasági elnök pedig a pekingi holland követségre menekült. A pekingi kormány, miután ellenjegyezte Csao kun elnöknek, az ellenségeskedés megszüntetéséről szóló rendeletét, lemondott. Shanghai-Kvan mellett az ellenségeskedés megszüntetése előtt elvágták a felkelők a kormánycsapatok útját és mintegy 25.000 kormánykatonát fogságba ejtettek.

Szent Anna téhoz. En a tavat át is usztam. A térkép 970 m. szélességet tüntet fel és 15 perc alatt átúsztam. A püspök rántekintett. Jóságos szeméből a kételkedés egy halvány sugara esett reám és megszólalt. Mondja el, hogy usztát. Én folytattam. Társaim nem akarták megengedni, hogy átússzam a tavat, én aztán arra kértem őket, hogy engedjenek legalább fürödni, mibe nehezen beleegyeztek.

Én nem tudtam ellenállani és a középle usztam. Eszembe jutott Jókai meséje a töről. A közepem leereszkedtem, vajjon érek-e fenekem Nagyon mélyre ereszkedtem, de talajt nem értem. Erősen igyekeztem feliele, már alig bírtam lélegzet nélkül és örültem midőn felszínre jutottam és nagyot szívtam a jó levegőből. Aztán a tulsó partra usztam, hol társaim az órát nézték és vártak a nagy kendővel, melybe beburkolnak és ruhámhoz vittek, mert fáztam. Minden kétséget eloszlatam szavaim igazságával. Jól emlékszem, olyan kedvesen kérdezte még Majláth püspök ur, hogy „pálinkát nem visznek magukkal” mire én azt feleltem, hogy nem méltóságos uram, az gyengíti az erőt. Ezek az én kedves emlékeim most ismét felújultak, amidőn a főpásztor ma délelőtt szülővárosomban,

a kulturpalotában láttam és beszédet hallgattam. Az emlékekkel felújult a hálá, a szeretet azok iránt, kik velem jól bántak, kik minket szívesen látnak vendégül, s ez a hálá és szeretet egy erős érzéssel erősíti akaratomat abban a munkában, mely az ifjuság, a katolikus magyar ifjuság lelkét a tökéletesség felé vezeti. A munkából pedig egy parányi, de nem könnyű rész nekem is kijut az aradi r. kat. főgimnáziumi ifjuság testi nevelése terén. Adja az Isten, hogy a mi kedves vendégeink oly szeretettel és hálával gondoltanak majd vissza Aradra, mint én a 25 évvel ezelőtti Brassóra és Majláth püspök urra. Striller Ferenc r. k. főgimn. tanár.

Az aradi
ERZSÉBET mozgószínházban
vasárnaptól--csütörtökig

Robinson Crusoe

világhírű meseje filmen.
Mindenki nézze meg!

Vissza a multba....!

A Zeppelin csodákat művel az időszámításban. Megláthatjuk a jövőt, visszanézünk a multba.

(Saját tudósítónktól.) Az amerikai Zeppelin három nap alatt tette meg az utat Európa és Amerika között. Ez a három nap együtt azonban nem tett ki 72 órát. Ezek a napok különös hosszú tartamúak voltak. Eddig úgy volt, hogy egy nap 24 óra hosszat tartott. Ma már ez a tétel nem áll fent és a jövőben az emberiség tetszés szerint meg fogja rövidíthetni, vagy hosszabbíthatni a nap tartamát.

Képzeliük el, hogy egy európai és egy amerikai repülő-állomás között hatórás időkülönbség áll fent, azaz amikor az egyik helyen reggel hat óra van, a másik órán éjfél mutatnak. A léghajós 72 óra alatt teszi meg ezt az utat a két hely között. Vasárnap reggel hat órakor indul el. Akkor azonban nem hat órakor szerdán érkezik meg, hanem a kedd és szerda közötti éjfél órában. 72 óra hosszat volt uton, de nem három napig, hanem csak 2 és háromnegyed napig. Mindenki kiszámíthatja, hogy ezen napok mindegyike 26 kéttizenegyed óráig tartott.

Bizonyos azonban az is, hogy a jövőben a léghajó repülési sebességét jelentékenyen emelni fogják. Ki tudja megcáfolni annak a föltevésnek igaz voltát, hogy ugyanazt az utat, amely ma 72 óráig tart, a jövőben 36 óra alatt fogják megtenni. Ha ilyen körülmények közt 6 órakor reggel föl fog szállni, akkor 36 óra alatt érkezik meg rendeltetési helyére, de nem hétfőn délután hatkor, hanem pontosan hétfőn délelőtt. A 36 óras uthoz tehát csak 1 1/4 napra lesz szüksége: egy nap hossza így 28 és négyötöd óra lesz.

Igy tehát minél gyorsabban utazom keletről nyugatra, annál hosszabb tartamu a nap. Végeredményben tehát vajjon milyen leg-hosszabb tartamu lehet? Ha a sebességet fokozzuk, akkor a technikai akadályok leküzdése után azt is el lehetne gondolni, hogy oly gyorsan repülünk keletről nyugatra, mint amilyen gyorsan a föld nyugatról keletre forog. Egy ember tehát, aki ilyen előföltételek mellett 6 órakor reggel szállna föl bárliová is érkezne, mindenütt 6 óra reggelt mutatna az óra. A nap végtelenségé változna, mert megállt az idő. Nincs többé jövő! Mert ha az ember most a gyorsaságát még a föld forgási gyorsaságán is túllikozza egy keveset, akkor ha 6 órakor reggel száll föl, ugyanazonan 5 órakor reggel érkezik meg, tehát visszarepül a multba.

Ez a fantázia ma már valóság is és bizonyos, hogy ezen az uton haladva, csodákkal fogunk találkozni.

Sándor

(volt Kelet) hatóságilag engedélyezett vízumgyártó osztálya közismert pontossággal garancia mellett naponta intéztet el kipróbált szakképzett futárokkal vízum és bármilyen megbízásokat CLUJ, TIMISOARA és BUCURESTIBEN.

STERNISTON CITIZEN

Civakodók. „Ha én azt mondom, hogy bold. ő azt mondja, hogy kék. Ha felveszem a legszebb ruhámat, azt mondja, vegyem fel a másikat, mert az a szebb. Ha moziba akarok menni, akkor ő színházba akar menni. Ha én jókedvű vagyok, akkor az a baj, hogy mért kacagok annyit; ha meg rosszkedvű vagyok, az a baj, hogy mért lógatom az orrom.” És így tovább. Nagy panaszok ezek egy asszonyka szájából, azaz tollából, aki mindössze három esztendeje van férjénél. De a kétségbeesés még tulkorai, kedves kis nagyságos asszony és szó sem lehet arról, hogy ezek után az ön élete tönkre van téve és hogy „legislegjobb lenne tán meghalni.” Az ön nagy bubánata érinthető ugyan, de nem holmi speciális baj ám ez, amiről szó van. hanem nagyon is általános nyavalya. És éppen ezért van is orvossága. Kedves kicsi asszony, be kell azt önnek látnia — és mind a többi asszonyoknak is, akik férfiak idegesége miatt panaszkodnak —, hogy ma egy kereső és dolgozó férfi önhibáján kívül ideges. Ma a pénzt megszerezni a tisztességes munkás embernek igen nehéz és épp ezért nem is csoda, ha kifáradtan és elcsigázva megérkezve haza, türelmetlenebb és izgékonyabb, mint „amilyen bájosak, türelmesek és finomak voltak anyáinkhoz a mi édes apánk.” A mi édes apánk bizony sokkal boldogabb, szebb és nyugodtabb időkben éltek, mint a mai fiatal házások és ha talán nem is jogsult, nem is igazságos a mai férfiak ideges türelmetlensége otthonukban, azért mégis megbocsátható. Kicsikét többet kell tünni és nyelni a mai asszonyoknak és ezt megtehetik, mert ezzel is könnyítenek keservesen dolgozó uraik idegein. Kicsit többet tünni és mindenben igazat adni, ahol lehet és ahol emiatt az asszonyi önérték és a házastársi egyenjóság nem szenved csorbát. Próbálja meg és higgye el, szelidséggel és megértéssel segíteni fog a helyzetet és segíteni fog az urán, aki lekötve egy parányit talán beteg, mint ahogyan a mai élet néma nagy küzdelmei általában beteggé teszik a velük csatázó férfiak lelkét.

Zalai előfizető. 1. Helyesen hiszi, hogy a smokinghoz fekete nadrág és mellény, fekete másni-nyakkendővel, a szakettához pedig csikos nadrág, szakettómellény és csikos hosszú nyakkendő és egyike úgy, mint a másikhoz kemény eleji ing való. 2. A budapest—fiumei vonalon Fiuméig való utazásnál a jugoszláv határátlépés díjával még a vonaton beszédnek minden utastól 10 dinárt. 3. Az olasz vízum addig érvényes, míg az utlevél érvénye tart. 4. Az abbáziai üdülési idény tartamát az orvos szabja meg. — Ács. Hogy lehetne azt megállapítani, hogy az egész világon hány Stradivarius-hegedű van forgalomban és hogy hol vannak azok? — A kedvező pillanat. (P. Gy. Makó.) Novellája nem közölhető, de azért nem lehet mondani, hogy minden rátermettség nélkül ír. Irni fog ön még egészen jó dolgokat is. „Magabaszalt bübös.” Oh boldog 17 éves kisleány, aki most először szerelmes és azt hiszi: szerencsétlenség, hogy szerelme tárgya 34 éves! Ha az illető önnek annyira tetszik, legyen vele szemben figyelmes, kedves, valahogy vétesse észre vele, hogy szereti. Ha az a fiatalember különben megfelelő parthi, bátran feleségül mehet hozzá. Az a kis korkülönbség, kivált mikor a férfi idősebb, nem akadályozza meg, hogy házasságuk boldog legyen. — Aradi nő. 1. Ha édesanyja olyan társaságerőltető, keressen magának rokonai vagy ismerősei közt olyan idősebb hölgyet, aki néha gardírozza. 2. Ha több ismerős fiatalember látogatja, ez ellen egyiknek sem lehet kifogása, de nem észszerű dolog egyszerre több fiatalemberrel barátságban lenni. Iparkodjék megtalálni az igazt s akkor a többi fölösleges. 3. Egykori vőlegényére, aki évek előtt a messze távolban, ahova költözött, nagy beteg volt és azóta nem írt, ne is számítson többé. Véleményünk szerint vagy régen meghalt, vagy már régen megnősült. A múlt emlékéért ne áldozza fel jövőjét. — Leszerelt. Ausztriában bányászati főiskola van Leoben-ben. Erdőmérnöki iskola egyáltalán nincs. Hochschule für Bodenkultur van Bécsben a XIX. kerületben, erdészeti, földművelési, kertészeti szakokkal.

A valódi Schicht, „Szarvas” védjegyű szappan kiméli értékes fehérműjét.

Lloyd 2278.

2631-11.

rősei közt olyan idősebb hölgyet, aki néha gardírozza. 2. Ha több ismerős fiatalember látogatja, ez ellen egyiknek sem lehet kifogása, de nem észszerű dolog egyszerre több fiatalemberrel barátságban lenni. Iparkodjék megtalálni az igazt s akkor a többi fölösleges. 3. Egykori vőlegényére, aki évek előtt a messze távolban, ahova költözött, nagy beteg volt és azóta nem írt, ne is számítson többé. Véleményünk szerint vagy régen meghalt, vagy már régen megnősült. A múlt emlékéért ne áldozza fel jövőjét. — Leszerelt. Ausztriában bányászati főiskola van Leoben-ben. Erdőmérnöki iskola egyáltalán nincs. Hochschule für Bodenkultur van Bécsben a XIX. kerületben, erdészeti, földművelési, kertészeti szakokkal.

MOTI

XX Izgalmas bikaviadal-film az aradi Apollóban. A spanyol bikaviadorok életéből merített nagyarányú film szerepel az Apolló mozgósínház műsorán, amelynek főszerepét Rodolpho Valentino, a legkedveltebb filmművész alakítja és mint torreador izgalmas bikaviadalaival rendkívüli hatást ért el. A szenzációs film egyben irodalmi mű is. Blasco Ibanez, a világhírű Nobel-díj nertes spanyol drámaíró műve, amelyet a Paramount filmgyár nagy költséggel rendezett meg. A női főszerepet Lia Lee alakítja tökéletes sikerrel. A nagyszerű film keddig szerepel az Apolló mozgósínház műsorán

XX Az aradi Urán mozgószínházban ma, vasárnap és holnap hétfőn a tegnap bemutatott Nibelungen 2 részes filmremek első része kerül vetítésre. — Ezideig filmnél nem tapasztalt sikert aratott a Nibelungen filmremek, melynek olyan hatása volt a nagyszámú nézőközönségre, hogy ami moziban igazán ritka-

ság, a közönség, elragadtatásának jeléül, tapsokkal fejezte ki nagyfokú megelégedését. A monumentális filmremek vetítése teljes 2 órát vesz igénybe, ezért az előadások ma vasárnap 3, 5, 7 és 9, hétfőn 5, 7 és 9 órákor pontosan kezdődnek. — Ma, vasárnap délelőtt 11 órákor gyermekmatinéen mutatják be Jackie Coogan — mint a papa kedvence — vigjátékát

Cenzúra: Prefectura Județului.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF

Arad főterének

legforgalmasabb
helyén I. emeleten

3 nagy uccai
szobából álló
helyiség
irodának vagy
üzlethelyiségnek
azonnal
kiadó.

Cím az Aradi Közlöny
kiadóhivatalában.

600

Olcsó árairol előnyösen ismert ORIENT

divatruház
ARAD,
Strada Alexandri
(Salacz-ucca sarok.)

Mélyen leszállított árai:

1 m. 150 cm. szél. tiszta gyapju, férfi szövet	most 190 ezelőtt 800
1 m. 150 cm. szél. tiszta gyapju, télikab. szöv.	most 290 ezelőtt 450
1 m. télikabát Velour	most 350 ezelőtt 450
1 m. 140 cm. szél. finom női ruhaszöv. színekb.	most 340 ezelőtt 475
1 m. 150 cm. szél. őszi covercot kosztümre	most 450 ezelőtt 650
1 m. női kabát Plüsch Caracul	most 400 ezelőtt 550
1 m. cilinder bársony színekb.	most 325 ezelőtt 390
1 méter finom flanel, barchet	most 25 ezelőtt 40

Szillplüschök, angol velourok, a legfinomabb férfi és női ruha szövetek, téli és átmeneti angol kabátok nagy választékban és mélyen leszállított árakban!!

Kérjük mindenk előtt az „OJA” készítményeket

„OJA” Ojadont fogpaszta,
„OJA” arckrém,
„OJA” sósorszesz,
„OJA” ajakkenőcs,
„OJA” arcfesték,
„OJA” toalet víz
„OJA” Lotion,
„OJA” hajvíz,
„OJA” szájvíz,
„OJA” borotváló szappan.
Iroda: BUCUREȘTI,
Șerban voda 115. 5709

Női ruhák, köppenek, costümök, leány és fiu kabátok és öltönyök legszebb kivitelben olcsón készülnek.

Deutsch Anna

Arad, Strada Alexandri
(Salac-u.) 1. Rudolf Mosse 9339

Oszi és téli szövetujdonságok
flanell és eponge barchetok

feltűnő olcsó árakban, ALTMANN divatáruházában,

ARAD, Piața Avram Iancu
(Szabadság-tér) 21.
Rudolf Mosse 7028, 9010

NYILTÉR.

E rovat alatt közlőttekért nem vállalunk felelősséget.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy az „Ohm” cég kötelékéből barátságos uton kiléptem és mechanikai gépműhelyemet Arad, Str. Romanului (Zrinyi-u.) 6. szám alatt megnyitottam. A n. é. közönség szíves pártfogását kérem, tisztelettel

Vuchetich József.

ÉRTESÍTÉS.

Eredeti angol szövet-lerakat és uri szabóság a volt

Kádár-féle

helyiségben Arad, Str. Alexandri 5. (Salac-u.) 5. szám alatt folyó hó november 1-én megnyílik. 5907

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, jó barátok és ismerősök, kik felejtethetetlen jó férjem, illetve édes apám

zarándkrisosóri Kristyóri János végtisztességén megjelenésükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton hálás köszönetünket.

őzv. zarándkrisosóri Kristyóri Jánosné és fia Dezső.

6027

ÉRTESÍTÉS!!

Elsőrendű gázkoks

ismét kapható Aradon a városi gázgyárban 20 mm. aluli vételnél 320.— lejért, 20 mm. felüli vételnél pedig 370.— lejért.

Hatóságilag engedélyezett CURIER VÁLLALAT

Utlevélre visumot 36 óra alatt 5955 szerez és megbízásokat felelősség mellett intéz el. Futár naponta indul București, Cluj és Timișoara-ra. Gyűjtőhely: OCTOGON dohányzóda, Arad.

Ujságmakulatura

5 kgr.-os csomagokban kapható a kiadóhivatalban

Olesón és jól a

STRA

Rudolf Mosse 7080

divatáruházában vásárol Aradon. Pontos kiszolgálás! Olcsó árak!

Sürgős kiadás!

Készleten van még prima vasaló faszén mélyen leszállított áron, bádogosok, szabók, háziasszonyok használják fel az alkalmat. Továbbá igen olcsón eladó tizedes mérő, kétkerekű kézi kosár, kosarak, állványok és egyéb kisebb felszerelési tárgyak. Csak még néhány napig. 6037

Samuil Rudea
Arad, Piața Catedralii No. 14.

Ha olcsó és praktikus

alkalmi ajándékot akar beszerezni, úgy forduljon Arad, Str. Consistorului 12. (Satthyány-ucca), 1. emelet jobb ala 1000

Nincs drágaság! IOAN VÁRADI JÁNOS órászületében Arad, Bul. Reg. Ferd. 62. 20% olcsóbb a mai naptól kezdve minden tárgy, akár vásárlás, akár javítási munkálatokkal biznak meg. Törekvésem minélkor jó árut és megbízható munkát adni. Allami, városi tisztviselő, írói alkalmazottak sport-egylete tagjai, vasutasok, postások, szolgák részére is vásárolhatnak és mindazok, akik mai naptól ezen hirdetésre hivatkoznak, kedvezményben részesülnek. 5921

Kádár István

uri szabóüzlete Arad, Str. Bucur No. 3. (Eötvös-ucca)

készít elegáns uri ruhákat előnyös árért Állandó szövetraktár.

Olcsósági hullám „Argus“-nál.

Főutvonalon emeletes, 14 lakásos, új, modern bérpalota, óriási udvarral, 5 szobás, parkettás, fürdőszobás elfoglalhatósággal, kedvező fizetési feltételekkel 900.000 lejért.

Emeletes új bérpalota 11 lakással, 4 szobás, fürdő- és előszobás elfoglalhatósággal, óriási nagy kerttel 750.000 lejért, 400.000 lejért átvehető

Emeletes sarok bérház 9 lakással, elfoglalható tüzelteliséggel, 230.000 lejért átvehető. Díjtalan felvilágosítás

„Argus“-nál

Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 1. sz.

RÓZSA

a legháladosabb 10 fajtából, 120—150 cm. magasságban, 1 éves, koronás, mostani kiültetésre alkalmas, amíg a készlet tart, eladó. Megkeresésre szívesen válaszol:

Engelhardt I. Nándor, közgyám, Páncota (Aradmegye). 6081

WEISZ LIPÓT fotószalonja, Arad, Str. Bratianu 12. (Weitzer J.-ucca 10.)

Gyermek portreit és interieur-felvételek a legszebb kivitelben eszközöltetnek.

Z. Joannovits Teréz szücs Mindenféle 6009
szőrme jutányosan kapható. 5908
Arad, Strada Mocioni 14. (Orcy-u.)

A BERNDORFI ALPACCA

5832

ALPACCA-EZÜST

EVŐESZKÖZÖK

és ASZTALI KÉSZLETEK A LEGJOBBAK.

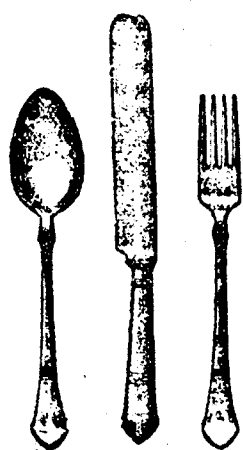
KAPHATÓ minden szakmabeli üzletben.

Főraktár: „ALB NA”. Fabrica de ARGINTARIE-BERNDORF S. A.

BUCUREȘTI, Str. C. A. Rosetti No. 3.

NAGY VÁLASZTÉK CHINAEZÜST ÁRUKBAN.

Berndorfi TISZTA-NICKEL főzőedények. — Ezüstözések és javítások szakszerű elkészítése.

HÖLG YEIM!

A nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmébe ajánlom az általam készített különösen bevált gyógyhaskötőket. U. m.: a Dr. Albu professzor által feltalált nadraghaskötőt, mely operálás és szülés után nélkülözhetetlen. — Valamint az általam feltalált

„FEMINA” gyógyhaskötőt, mely orvosilag ajánlva van vese, sérv, és hólyagbetegségeknél, elhajtásodás és áldott állapotnál Torvonyileg védve. Készítményeim kitűnő voltát bizonyítja az, hogy a Fischer Elíz bábaképezőben állandóan dolgozom, s egy privát, mint az intézeti rendelőim a legjobb elismeréssel voltak eddig irányomban. Ezenkívül elvállalok mindenféle régi fűzők átalakítását a legmodernebbminta után.

HORVATHNÉ,

ARAD, Piața Catedralii 6. (Thököly-tér)

Tenisz flanell	37 lejtől feljebb
Divat flanellek	49 „ „
Double flanellek	88 „ „
Szín gyapjú flanell	79 „ „
Gyapjú szövetek intézeti ruháknak	135 „ „
Strappa szövetek férfi öltönyre	175 „ „
Spiceolt angol szövetek	280 „ „
Velour kelmék női kabátokra	395 „ „
Covercoat costum és kabátokra	295 „ „
Double kelmék férfi kabátokra	450 „ „
Divatesikós alj-kelmék	115 „ „
Divatesikós alj-kelmék tiszta gyapjú	165 „ „
Mintás Liberty kabátbélésnek	82 „ „
Kockás saálkendők	145 „ „
„ „ „ Hymalay	225 „ „

és még sok itt fel nem sorolt cikk fel-tűnő olcsó árban

DEUTSCH

divatáruházában Arad, Str. Moșanu (Ferry-ay-u.) 7. (Lukácsy-ház) 5611

ORBÁN ISTVÁN

műbutorgyára

Arad, Piața Stefan Cel Mare (Béla-tér) 16. sz.

Legolcsóbb bútorbéserzési forrás. — Készít a legjobb kivitelben eredeti művészi tervek után háló, ebédlő, uri, leány, gyermekszobákat, bank ésszállodaberendezéseket. — Rudolf Mosse 7018

Porter Paula festőművésznő collectiv tárlata

ujjonnan felépült Neuman-ház uccai helyiségében,

nyitva e hó végéig

Román, magyar, német fordításokat

Aradon legprecízebben s azonnal

Löbl

hirlapiroda eszközöl.

A legszebb cipő ujdonságok mérték után BRAUN cipőszalonjában

készülnek Aradon, a főpostáva-
szemben. —: Női divat harisnya le-
szállított árban lesz eladva. 6026

Mindennemű szőrmeáruk leg-
jutányosabban beszerezhetők

I. NAGY SZÜCS

üzletében, ARAD, Strada
Alexandri (Salacz-ucca) 5. sz.

Apró hirdetések.

Különféle.

KITÜNO gyógyhaskötőket és csipőfűző-
ket készítek Horváthné, Arad, Piata Ca-
tedra'ei 6. 4612

ÖTVEZEZER lej bankkölcsönt betáblá-
zásra és 50 ezer lej privát kölcsönt ké-
zizálogra folyósítatok. Megbizott Haász
iroda Arad, Str. Románului 5. (Zrinyi-
ucca.) 16.530

Apróhirdetések
folytatása a 16-ik oldalon

Az Erdélyi Élet

minden szombat szennazios
taralommal jelenik meg.
Állandó politikai, társadalmi,
művészeti és közgazdasági köz-
lemények a legjobb írók és
újságírók közreműködésével.
Olvassa és terjessze!

FRATII BURZA

vasnagykerekedése

Arad, Boulevard Regele Ferdinand
(Boros Róni-tér).

Nagy raktár mindennemű vasár-
cikkben, épület és bútor vasalá-
sok, kovács, lakatos és asztalos
szerszámok, pálinkafőző-üstök,
motorok és kályhákban. 5992

Egyedülálló

vegyi iparvállalat, mely havi 50
ezer lejt tisztán jövedelmez, 4 szo-
bás modern urilakással, értékes
raktárral, vegyi titkok átruházá-
sával s betanításával, visszavonul-
lás miatt 600.000 lejért eladó.
Megbizott: Argus-iroda, Arad,
Strada Eminescu (Deák Ferenc-
ucca) 1. 3368

KÁLYHÁSOKAT

terakottak, yhak
felszereléséhez

KERES

Radon
No. 2320

azonnali belépésre
KÁLYHAGYÁROSOK ÉS
HAETÁROK SZÖVETSÉGE.

Evi lehetséges kereset 80—120
ezer lej. —: Azonnali ajánlatok:

ROBERT MOSER,
FABRICA DE SEBE,

A'oca Tonolla No. 15. prin Sos.
Stefan Cel Mare, BUCURESTI.

Feltűnő olcsó vétel!

Belvárosban 8 lakásos bérház, fürdőszobás lakásokkal 650 ezer lej. — Tizenöt
lakásos emeletes bérház modern lakásokkal, nagy bérjövdelemmel 900 ezer
lej. — Piac téren emeletes ház 6 üzlethelyiséggel, 10 lakással, nagy bérjövde-
lemmel, 1 millió 600 ezer lej. — Hat magánház 400 ezer lejtől 750 ezer leig.
— Belváros közelében 6 magánház 270 ezer lejtől 300 ezer leig. — Harming
bérház 150 ezer lejtől 600 ezer leig. — Üzletházak mind elfoglalható 3—6 szo-
bás lakásokkal. — Szőlők a hegyalján, földbirtokok, vendéglők, fűszerüzletek
eladók. Díjtalan felvilágosítással szolgál IIAASZ ALBERT irodája Arad, Strada
Románului 5. (Zrinyi-ucca.)

ÉPÜLET ASZTALOS MUNKÁT előnyösen készít

FÖLDES TESTVÉREK

faárugyára, Arad,
Piața Cetate Vechi (Ovár-tér.) — Telefon: 873.

OCIETATE pentru Comerciul
cu masini de cusut „SINGER”
BOURNE & Co.

Arad, Bul. Reg. Ferdinand 17.

Van szerencsénk a nagyérdemű köz'nség szives
tudomá'ra hozni, hogy állandó raktárt tartunk SINGER
varrógépekből családi használatra, házi, ipari és gyár-
tási célokra. Szabók, szabóné, fűzőmű varróknak,
cipészek, cipő felszerelőknek, szűcsök, szűcsnők
részére. Továbbá speciális gépek himző, ajoni, gomb-
lyuk varró, tűmbező, talp, bakancsvarrásra, zsák-
varrára és javításra. Alkatrészek: Tűk, olaj, varró-
cérna kaphatók. Erőszem berendezések. Motorok és ventilátorok. Varrógép
javítóhelyünket kitértettük és azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy
minden kívánságot kitűdünk eléviteni. — Állandó ingyen' himző tan-
folyamot tartunk. SINGER varrógépek ugy' keszpenz, mint heti vagy havi
részletfizetés mellett is kaphatók. 15104

Biszák József

harangöntődéje és vasfelszerelési
gyára Ghiorocon Gyorokon (Aradmegye)

a legjutányosabb árak mellett készíti a legfinomabb anyagból bármily hangu és nagyságu
HARANGOKAT a legszebb kivitelben, kívánatra felrattékkal, képekkel díszítve, ingó
rendszerű vas felsőkoronával vagy bármely más kívánt rendszerű állvánnyal.
Gyártmányval kiválósságát több elismerő levél igazolja.
Részletes leírással és árajánlattal készséggel szolgál. (Megrendelésnél tessék e lapra hivatkozni.
Aradon a Calea Radnei (Radnai-utról) villamos vasut közlekedés. 6011

FIÓKOK:

ARAD, Bulv. Regele Ferdinand 6.
TIMISOARA, Str. I. C. Brătianu 4. (Herrengasse).
ORADEA-MARE, Str. J. Vulcan No. 1.
CERNAUTI.
CHISINAU.

Lloyd 17

FIGYELEM!

Fontos tudnivalók a

BRAZILIABA
ARGENTINIA
EGYESÜLT ÁLLAMOK
CANADA
AUSZTRALIA
PERU
CHI'E és URUGUAY-ba
utazni.

Milyen papírok szükségesek a Dél-Amerikai utazáshoz?
Kik kaphatnak amerikai vízumot az új törvény szerint?
Minden kérdésre készséggel válaszol díjmentesen minden érdeklődő-
nek és ad mindenremű felvilágosítást

„OCEAN” BUCURESTI,
Calea Grivitel 103

Románia vezérképviselése a

LLOYD-SABAUDO HAJÓZÁSI TÁRSA-
SÁGNAK GENOVA.

Legrövidebb és legolcsóbb amerikai vonal!
Legjobb berendezett hajózási társaság! 5685

Utazó közönség figyelmébe!

Művészi fénykép felvételek. —: Aquarellek és
nagyítások a legszebb kivitelben eszközöltnék

Steinitzer Dezső

fotó műintézete
ARAD, Bul. Regina Maria 20,

A C.F.R. összes vonataira 2—8 nappal, előbb Magyarország, Ausztria
stb.-re szóló vasúti jegyek oda és vissza 60 nappal előbb megválthatók a városi
menetjegyi irodában Arad, Str. Baritui 8. (Rákóczy-ucca.)

Menyasszonyi fényképeket a legszebb kivitelben készít Bornstein photo-salon **ARAD,** (új Neuman-ház.)

**Feltűnően Ujabb küldemények érkeztek a legújabb
olcsó árak! Új és régi felöltő és ruha widonságokban:**

PLESZ

központi női és gyermekfelöltő
nagyruházata ARAD, a szin-
ház hátsó bejáratával szemben.

**Kérem a címre
figyelnii!!!**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó
hirdetést ára 1. napra 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vas-
tagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az
apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál
fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Levelezés.

EGYEDÜL ÁLLÓ, saját lakással rendel-
kező, intelligens urinő csekély támoga-
tással, idősebb, állandó barátot keres.
Kalandorok kiméjenek. Választ „Barát-
ság” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhi-
vatalába kérek. 6028

Alkalmazás.

JÓ CSALADBÓL való, intelligens kis-
asszonyt keresek 12 éves leánykámhoz.
Képezdét végzett, vagy románul tu-
dók, előnyben részesülnek. Cím az Aradi
Közlöny kiadóhivatalában. 900

NÉMET levelezési fordításokat elfoga-
dok. Cím az Aradi Közlöny kiadóhiva-
talában. 6005

MINDENES LEÁNYT november elsejére
felveszek. Mayer, Arad, Strada Coabuc
(Wesselényi-ucca) 57. 500

ELSŐRENDÜ perzsaszőnyeg készítő,
új perzsaszőnyegek készítését és minden-
féle javítást felelősséggel elvállal. Arad,
Str. Gojdu 5. (Szt. István-u.) 6046

INASI teendőkre becsületes ügyes fiut
keresek. Dr. Goldschmidt, Arad, Str.
Moise Nicolsa 17. Jelentkezés 8 órakor. 6049

JOBB szakácsnő állást keres. Cím az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6018

MAGANYOS, tisztességes házmesternőt
keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 6007

ISPANT keresek gazdaságba. Nieder-
hauser Gyula Arad, postaiok 50. 6008

TIZENHÁROM-TIZENNEGY éves, eset-
leg idősebb leányt keresek 5 éves kis-
leányomhoz. Német előnyben. Valamint
egy mindenek szakácsné is felvétetik.
Arad, Strada Crișan (Karolina-ucca) 5.
ajtó 7. 6022

ÜGYES és megbízható képviselőt „Sin-
ger” varrógépek részletfizetés eladására
keres Bourne & Co. Arad, Bul. Regele
Ferdinand 17. 15.103

EGY megbízható, szolid mindenest ke-
resek november elsejére. Cím Arad,
Strada Cogalniceanu No. 8. (Mikes Ke-
lemen-ucca) kapu alatt jobbra. 6035

INTELLIGENS FIATALEMBER, 17—20
éves, irodába felvétetik. A magyar nyelv
kívül románul és németül tudók
előnyben. Írásbeli ajánlatokat vallás
megjelölésével „Jövő” jelleg alatt az
Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbítja. 16.530

NAGYOBB gyermekek mellé ajánlko-
zom. Cím az Aradi Közlöny kiadóhiva-
talában. 6026

JÓLFOZÓ mindenek kistagu családhoz
etsejél belépéssel felvétetik Gartnernél
Arad, Str. Eminescu 25. 15.102

NŐIKALAP és ruhaátalakítást olcsón
vállalunk. Arad, Piața Avram Iancu 9.
udvarban. 15.103

FIATAL munkásleányok felvételnek „Per-
fect” domborműnyomda, Arad, Strada
Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 15. 10142

HAZVEZETŐNÖI állást keresek 14 éves
leánnyal, esetleg vidékre is elmennék.
Cimeket Rudolf Mosse (Sándor hírlap-
irodába) Arad, kérek. 10141

ÜGYES varróleány jó fizetéssel felvéte-
tik. Fischer Gitti salonjában, Arad, Str.
Grigorescu 3. (Munkácsy-u.) 10141

HÁROM KERESKEDELMI végzett
urieleány irodai alkalmazást keres. Cím
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6006

ÜGYES, tiszta szobaleányt keresek no-
vember 1-re. Cím az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 10141

Lakás.

SZÉPEN butorozott különbejáratu ucai
szobát keresek a főter közelében. Aján-
latok „November 1” jellegre az Aradi
Közlöny kiadóhivatalába kérek. 6039

A VÁROS központjában keresek egy
üres szobát lehetőleg előszobával. Cím
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 10.140

A VÁROS minden részén több butoro-
zott lakás kiadó konyhahasználattal és
eladók lakással együtt. — Üzlethelyisé-
gek és irodahelyiségek kiadók. Flora-
iroda Arad, Bul. Regina Maria No. 10. 6020

ARAD, Calea Ardealului (Erdélyi-ut)
24. számú kétszobás lakásom óhajtanám
hasonló kétszobás lakással elcserélni a
város bármely területén. Cím ugyanott. 6021

BELVÁROSBAN egy kétágyas szobát
fürdőszoba használattal keres Steiner
építész Arad, Str. Cloșca 7. 6023

Vétel és eladás.

NAGY ÜSTHÁZ üsttel eladó. Cím az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600

EGY alig használt 6 HP. benzínmotor
eladó. Flora-likörgyár Arad, Str. Me-
tiani 1. 6000

TEXTIL

osztályunkat

FELOSZLATJUK

női, férfiszövetek, raglankelmék,
vászon, schifon, mosóárakat
stb. beszerzési áron

KIARUSITJUK.

POSCH divatruház.

Arad, Strada Eminescu (Deák
Ferenc-ucca) 15. 10138

BERENDEZÉS ELADÓ

HAT SZEMÉLYES japán csokoládé kész-
let, 6 pár ezüst evőeszköz, kina ezüst
mocca servise, használt vakond bunda,
nyest boa, városi bunda, kézimunkák,
dísz tárgyak, fotelek, szőnyegek, fali óra
szamovár, Biedermayer-szalón és szé-
kek, szalónok, íróasztalok, könyvszekré-
nyek, kredenc, asztalok, asztalnemű,
szarvas agancs, összecuszkható vasúgy,
stb. eladó. Arad, Str. Consistorului 12.
(Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

BREITSCHVANZ boa olcsón eladó. En-
gelhard szücsnél Arad, Str. Eminescu
(Deák Ferenc-ucca.) 5993

BIZOMANYBA VESZEK complete szoba-
berendezéseket, butorokat darabszámba,
szőnyegek, ezüst, mű, antik, bronz és
dísz tárgyakat, ékszereket, festményeket,
lehermenüket, szőrméket stb. — Arad,
Strada Consistorului 12. (Batthyány-uc-
ca.) I. em. jobb. 1000

VESZEK könyvtárakat, hangjegyeket
bővegyűjteményeket, festményeket és
hegedűket a legmagasabb áron. Ker-
pel Izsó könyvkereskedése. 100.000 kö-
tetes kölcsönkönyvtár Arad. Telefon
385. 881

NYERS borkövet vesz from Arnold
Arad, Strada G. Alexandrescu (Bercse-
nyi Miklós-ucca) 39. 1608

DOMBORNOMÁS névjegyek, levél-
papirok minden papíruzetben beszerez-
hetők. 4352

SZÉPIRODALMI könyveket és könyv-
tárakat minden nyelven vesz Max Mol-
nár & Co. Arad, a főpostával szemben,
saroküzet. 5282

BUTORRÁKTÁRMBAN ebédlők, há-
lósobák olcsóáron kaphatók Wiegen-
feld. Arad Str. Eminescu Deák Ferenc-u.)
6. szám. 873

KARLSBADI porcelán 6 személyes ét-
kező-készlet 750 lej, teakészlet 210 lej.
Hajeknél Arad, Strada Mejanu (Forray-
ucca) 5915

NYOLC HP. szürke, magyar állami, 14
éves szekrény, idősebb magánjáró ka-
zálnál, esetleg a szekrény külön is el-
adó. Cím Kabát Sándor Pecica-Maghia-
ra (Magyar-Pécska) 150. házszám. 5975

MAGÁNJARÓ oszlopgarnitúra 8 HP.,
125.000 Lejért és egyházas 55.000 Lej-
ért eladó. Heret Zsiga, Arad, Calea Sa-
guna 194. 5041

VIZNYOMÁS olajsajtó használt, továbbá
egy 80 HP. motoreke, kedvezően kapható
Kovács Soma Társánál, Arad. 10141

KELETI szőnyegek eladók. Megtekinthető
d. u. 1—5-ig. Cím Rudolf Mosse (Sándor
hírlapirodában) Arad. 10141

Reithoffer-féle gummikabátok érkeztek!

Gummi kabát . . . Lej 960.—
Fregoli gummikabát Lej 2250.—
Férfi öltöny . . . Lej 1650.—
Férfi raglán . . . Lej 2450.—
Börkabát . . . Lej 3850.—

Muzsay József

férfi-, fiu- és gyermekruha telepe
Arad—Nagyvárad. 5676

FÉRFI öszikabát és gyermek öllököcsi
eladó. Arad, Str. Bucur 1. II. em. 6020

EGY fekete pianino eladó, ugyanott egy
varrógép. Cím az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 6015

GYÖNYÖRÜ berakott antik egy altós
ruhaszekrény olcsón eladó. Antiqua
Arad, Piața Mihai Viteazul No. 9. 6024

ALIG használt hálósoba s egyéb butor
eladó. Megtekinthető 3—5 óráig Ciugu-
deanné Arad, Strada Bucur (Eötvös-
ucca) 18. 6033

HALOTTAK NAPJÁRA műkoszorúk
nagy választékban János Károly virág-
üzletében Arad, Bohus-palota. 6029

EBÉDLŐSZÖNYEG, jobbminőségű meg-
vételre kerestetik. Arad, Str. Eminescu
(Deák Ferenc-ucca) 24—26. I. emelet,
balra. 15.102

KÉT fajtiszta két éves berkshiri te-
nyészkan eladó Fiskuti gazdaságban,
u. p. Fibis. 15.103

EGY komplett háló berendezés két ágy-
betéttel, egy ebédő asztallal, legújta-
nyosabb áron, sürgősen eladó. Cím az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6038

EGY gyönyörű pedálos cimbalom eladó.
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6034

HAJAT VESZEK

Fischer János modern hajmunka vállalat,
Arad, Str. Marasesti (v. Kosuth-u.) 24.

Ingatlan.

NÉGYLAKÁSOS belvárosi ház eladó. —
Három ucai szoba, fürdőszoba, stb. el-
foglalható. Arad, Str. Calvin 18. 15.102

A VÁROS LEGSZEBB HELYÉN emele-
tes bérház 7 szobás, parkettás, elfog-
lalható lakással, ügyvédnek, orvosnak,
vagy tőkebefektetésre is kiválóan alkal-
mas. eladó. Kizárólagos megbízottam
Haász Albert Irodája Arad, Str. Romá-
nului 5. (Zrinyi-ucca.) 16.530

Üzletek.

NAGYVENDEGLŐNEK használt helyi-
ségek élénk forgalmu határmenti köz-
ségben üzleti, esetleg vendéglői célokra
kiadók. Bővebbet Arad, Str. Eminescu
5. (Deák Ferenc-u.) 6016

FŐTEREN 20 év óta fennálló rőfősarú
üzlet nyugalomba vonulás miatt áruval,
esetleg anélkül átadó. Cím az Aradi
Közlöny kiadóhivatalában. 6036

Oktatás.

FRANCIA, ANGOL órákat vennék per-
fekt nyelvtanárától. Cím az Aradi Köz-
löny kiadóhivatalában. 3000

KÖNYVELÉS, gyorsírással jelentkezni
lehet Engelnél Arad, Strada Brancovici
(Lázár Vilmos-ucca) 4. 15104

Ellátás.

KÉT uricsaládból való I—III. osztályos
tanulókat, ahol zongoraoktatásban is
részesülhet, felveszek. Cím az Aradi
Közlöny kiadóhivatalában. 10.139

BELVÁROSBAN díszingyált uricsalád-
nál 4 fogács ebéd kapható. Cím az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6004

MAIROVITZ-féle tűzifatelep, gőzvágó és aprító Arad,

Calea Radnei No. 55. :—: Telefon: telep iroda: 667., központi iroda: 339, 400.

Legolcsóbb ápi áron mindennemű tűzifa ölenként felvágva és aprítva. :—: Rendelésre házhoz való szállítást prompt eszközünk!!

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavállalat